

Βρυξέλλες, 14 Ιανουαρίου 2020
(OR. en)

5176/20

**Διοργανικός φάκελος:
2017/0237(COD)**

**TRANS 14
CONSOM 5
CODEC 20**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: ST 14047/19 + COR 1

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: ST 12442/17 + ADD 1

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών των σιδηροδρομικών μεταφορών

– Αποτελέσματα των εργασιών

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες η γενική προσέγγιση για την ανωτέρω πρόταση όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο «Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια» (ΤΤΕ) στις 2 Δεκεμβρίου 2019, συμπεριλαμβανομένων των αιτιολογικών σκέψεων τις οποίες ευθυγράμμισε η Ομάδα «Χερσαίες μεταφορές».

Πρόταση
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών των σιδηροδρομικών
μεταφορών
(αναδιατύπωση)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 91 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου πρόκειται να επέλθουν ορισμένες τροποποιήσεις³. Για λόγους σαφήνειας, είναι σκόπιμη η αναδιατύπωση του εν λόγω κανονισμού.

---

¹ ΕΕ C της , σ. .

² ΕΕ C της , σ. .

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 14).

- (2) Στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής μεταφορών, είναι σημαντικό να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των επιβατών σιδηροδρομικών μεταφορών, όπως και να βελτιωθεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στις σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών, ώστε να προωθηθεί η αύξηση του μεριδίου των σιδηροδρομικών μεταφορών σε σχέση με τους άλλους τρόπους μεταφοράς.
- (3) Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί στην Ένωση ως προς την προστασία των καταναλωτών, χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση της προστασίας των δικαιωμάτων των επιβατών των σιδηροδρομικών μεταφορών.
- (4) Δεδομένου ότι ο επιβάτης σιδηροδρόμου είναι το ασθενέστερο μέρος της σύμβασης μεταφοράς, θα πρέπει να διαφυλάσσονται εν προκειμένω τα δικαιώματά του.
- (5) Η χορήγηση των ίδιων δικαιωμάτων στους επιβάτες των διεθνών και των εσωτερικών σιδηροδρομικών μεταφορών [...] **επιδιώκει να** βελτιώσει το επίπεδο προστασίας των καταναλωτών στην Ένωση, να εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και να διασφαλίσει ενιαίο επίπεδο δικαιωμάτων για τους επιβάτες.
- (6) Οι υπηρεσίες αστικών, προαστιακών και περιφερειακών σιδηροδρομικών μεταφορών είναι διαφορετικού χαρακτήρα από τις υπηρεσίες υπεραστικών σιδηροδρομικών μεταφορών. Θα πρέπει, επομένως, να επιτραπεί στα κράτη μέλη να εξαιρούν από ορισμένες διατάξεις για τα δικαιώματα των επιβατών τις υπηρεσίες αστικών, προαστιακών και περιφερειακών σιδηροδρομικών μεταφορών, **καθώς και τις εν λόγω διασυνοριακές υπηρεσίες [...]** εντός της Ένωσης.
- (7) Στους στόχους του παρόντος κανονισμού συγκαταλέγεται η βελτίωση των υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών επιβατών εντός της Ένωσης. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χορηγούν εξαιρέσεις για υπηρεσίες σε περιοχές όπου σημαντικό μέρος του δρομολογίου εκτελείται εκτός της Ένωσης [...].
- (7α) Επιπλέον, για να καταστεί δυνατή η ομαλή μετάβαση από το πλαίσιο που θεσπίστηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, οι προηγούμενες εθνικές εξαιρέσεις θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, ώστε να διατηρηθούν η απαραίτητη ασφάλεια δικαίου και η απαραίτητη συνέχεια.**

- (8) [...] Οι εξαιρέσεις [...] που αφορούν [...] τη χρήση σιδηροδρομικών υπηρεσιών από άτομα με αναπηρία ή άτομα με μειωμένη κινητικότητα **θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά σε ορισμένες εγχώριες υπηρεσίες που εξαιρούνταν προηγουμένως σε εθνικό επίπεδο.** Πέραν αυτού, οι εξαιρέσεις δεν πρέπει να ισχύουν όσον αφορά τα δικαιώματα όσων επιθυμούν να προμηθεύονται εισιτήρια σιδηροδρομικής μεταφοράς να το πράττουν χωρίς να αντιμετωπίζουν υπέρμετρη δυσκολία, τις διατάξεις που αφορούν την ευθύνη των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων έναντι των επιβατών και των αποσκευών τους, την απαίτηση επαρκούς ασφάλισης των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και την απαίτηση λήψης κατάλληλων μέτρων από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις για να εξασφαλίζουν την προσωπική ασφάλεια των επιβατών στους σιδηροδρομικούς σταθμούς και εντός των αμαξοστοιχιών και για να διαχειρίζονται τους κινδύνους.
- (8α) **Εάν υπάρχουν περισσότεροι του ενός υπεύθυνοι για έναν σταθμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ορίσουν τον υπεύθυνο φορέα για τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.**
- (10) Λεπτομερέστερες απαιτήσεις για την παροχή ταξιδιωτικών πληροφοριών καθορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας (ΤΠΔ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 454/2011 της Επιτροπής⁴.
- (11) Η ενίσχυση των δικαιωμάτων των επιβατών σιδηροδρομικών μεταφορών θα πρέπει να εδράζεται στο υφιστάμενο διεθνές δίκαιο που περιλαμβάνεται στο προσάρτημα Α – «Ενιαίοι κανόνες σχετικά με τη σύμβαση διεθνούς σιδηροδρομικής μεταφοράς επιβατών (CIV)» της σύμβασης για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF), της 9ης Μαΐου 1980, όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο για την τροποποίηση της σύμβασης για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές, της 3ης Ιουνίου 1999 (πρωτόκολλο του 1999). Ωστόσο, είναι σκόπιμο να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ώστε να παρέχεται προστασία όχι μόνο στους επιβάτες των διεθνών αλλά και των εγχώριων σιδηροδρομικών μεταφορών. Στις 23 Φεβρουαρίου 2013, η Ένωση προσχώρησε στη σύμβαση COTIF.

---

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 454/2011 της Επιτροπής, της 5ης Μαΐου 2011, σχετικά με την τεχνική προδιαγραφή διαλειτουργικότητας για το υποσύστημα «Τηλεπληροφορικές εφαρμογές για επιβατικές υπηρεσίες» του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος (ΕΕ L 123 της 12.5.2011, σ. 11).

- (12) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να απαγορεύουν τις διακρίσεις βάσει της ιθαγένειας του επιβάτη ή της έδρας της σιδηροδρομικής επιχείρησης, του πωλητή εισιτηρίων ή του ταξιδιωτικού πράκτορα εντός της Ένωσης. Ωστόσο, τα κοινωνικά τιμολόγια δεν θα πρέπει να απαγορεύονται, εφόσον είναι αναλογικά και ανεξάρτητα της ιθαγένειας του συγκεκριμένου επιβάτη. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι πωλητές εισιτηρίων και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες είναι ελεύθεροι να καθορίζουν τις εμπορικές τους πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προσφορών και της προώθησης ορισμένων διαύλων πώλησης. [...] Καθώς αυξάνονται οι επιγραμμικές πλατφόρμες πώλησης εισιτηρίων επιβατικών μεταφορών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ιδιαίτερα ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν εισάγονται διακρίσεις κατά τη διαδικασία πρόσβασης σε επιγραμμικές διεπαφές ή κατά την αγορά εισιτηρίων. [...].
- (13) Η αυξανόμενη δημοτικότητα της ποδηλασίας στην Ένωση επηρεάζει συνολικά την κινητικότητα και τον τουρισμό. Η αύξηση της συνδυαστικής χρήσης σιδηροδρόμων και ποδηλάτου στην κατανομή του μεριδίου των τρόπων μεταφοράς μειώνει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεταφορών. Συνεπώς, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις πρέπει να διευκολύνουν όσο το δυνατόν περισσότερο τον συνδυασμό μετακίνησης με ποδήλατο και τρένο, επιτρέποντας ιδίως τη μεταφορά ποδηλάτων εντός των αμαξοστοιχιών.
- (13α) Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις όσον αφορά τη μεταφορά ποδηλάτων σε αμαξοστοιχίες θα πρέπει να εφαρμόζονται σε ποδήλατα που μπορούν εύκολα να χρησιμοποιηθούν πριν και μετά το σιδηροδρομικό ταξίδι. Η μεταφορά ποδηλάτων σε συσκευασίες και σάκους, κατά περίπτωση, καλύπτεται από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με τις αποσκευές.

- (13β) Τα δικαιώματα των χρηστών σιδηροδρομικών υπηρεσιών περιλαμβάνουν τη λήψη πληροφοριών σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τόσο πριν από το ταξίδι όσο και κατά τη διάρκειά του. Όταν αυτό είναι δυνατόν, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις [...]θα πρέπει να παρέχουν τις πληροφορίες αυτές εκ των προτέρων και το ταχύτερο δυνατόν. **Οι πωλητές εισιτηρίων θα πρέπει να παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες πριν από το ταξίδι.** Οι εν λόγω πληροφορίες θα πρέπει να παρέχονται σε προσιτές μορφές για τα άτομα με αναπηρία ή τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα.
- (13γ) Το μέγεθος των πωλητών εισιτηρίων ποικίλλει σημαντικά από πολύ μικρές σε μεγάλες επιχειρήσεις και ορισμένες εξ αυτών προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μόνο εντός ή εκτός διαδικτύου. Ως εκ τούτου, η υποχρέωση παροχής ταξιδιωτικών πληροφοριών στους επιβάτες θα πρέπει να είναι ανάλογη προς την ικανότητα του πωλητή εισιτηρίων.
- (14) [...]
- (14α) Τα ενιαία εισιτήρια επιτρέπουν στους επιβάτες να ταξιδεύουν χωρίς διακοπή και, συνεπώς, θα πρέπει να καταβληθούν εύλογες προσπάθειες με σκοπό την προσφορά τέτοιων εισιτηρίων για εγχώριες, διεθνείς, αστικές, προαστιακές και περιφερειακές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων επίσης των σιδηροδρομικών υπηρεσιών που εξαιρούνται από τον παρόντα κανονισμό. Για τον υπολογισμό της διάρκειας της καθυστέρησης για τις αποζημιώσεις όσον αφορά τις εν λόγω σιδηροδρομικές υπηρεσίες, θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα εξαίρεσης των καθυστερήσεων που σημειώνονται κατά τη διάρκεια των τμημάτων του ταξιδιού που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (14αα) Όσον αφορά τα δρομολόγια που εκτελούνται από την ίδια σιδηροδρομική επιχείρηση, η μεταφορά επιβατών από ένα δρομολόγιο σε άλλο θα πρέπει να διευκολύνεται με την παροχή ενιαίων εισιτηρίων, δεδομένου ότι δεν απαιτούνται εμπορικές συμφωνίες μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων.
- (14αβ) Οι επιβάτες θα πρέπει να ενημερώνονται με σαφήνεια για το αν τα εισιτήρια που πωλούνται από σιδηροδρομική επιχείρηση στο πλαίσιο μίας εμπορικής συναλλαγής αποτελούν ενιαίο εισιτήριο. Όταν οι επιβάτες δεν ενημερώνονται σωστά, η σιδηροδρομική επιχείρηση θα πρέπει να φέρει ευθύνη ωσάν να επρόκειτο για ενιαίο εισιτήριο.

- (14β) Θα πρέπει να προωθηθεί η προσφορά ενιαίων εισιτηρίων. Ωστόσο, οι ορθές πληροφορίες σχετικά με τη σιδηροδρομική υπηρεσία είναι σημαντικές και όταν οι επιβάτες αγοράζουν εισιτήρια από πωλητή εισιτηρίων ή ταξιδιωτικό πράκτορα. Όταν οι πωλητές εισιτηρίων ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες πραγματοποιούν πωλήσεις, ως δέσμη, χωριστών εισιτηρίων, θα πρέπει να ενημερώνουν σαφώς τον επιβάτη ότι τα εν λόγω εισιτήρια δεν παρέχουν το ίδιο επίπεδο προστασίας με τα ενιαία εισιτήρια. Όταν τα εισιτήρια δεν αποτελούν ενιαίο εισιτήριο και οι πωλητές εισιτηρίων ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες δεν συμμορφώνονται με την απαίτηση αυτή, θα πρέπει να φέρουν αναλογική ευθύνη, πέραν της επιστροφής της αξίας των εισιτηρίων.
- (15) Με βάση τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και για να έχουν τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα δυνατότητες σιδηροδρομικής μετακίνησης συγκρίσιμες με εκείνες των άλλων πολιτών, πρέπει να θεσπιστούν κανόνες για την απαγόρευση των διακρίσεων και την παροχή συνδρομής κατά τη διάρκεια της μετακίνησής τους. Τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, ανεξαρτήτως αν αυτή οφείλεται σε αναπηρία, στην ηλικία τους ή σε οποιονδήποτε άλλο παράγοντα, έχουν το ίδιο δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και ίσης μεταχείρισης με τους υπόλοιπους πολίτες. Μεταξύ άλλων, ειδική μέριμνα θα πρέπει να δίδεται στην παροχή πληροφοριών σε άτομα με αναπηρία και σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης σε σιδηροδρομικές υπηρεσίες, τις συνθήκες πρόσβασης στους συρμούς και τις διευκολύνσεις εντός της αμαξοστοιχίας. Για την καλύτερη ενημέρωση των επιβατών με αισθητηριακές ανεπάρκειες σχετικά με καθυστερήσεις, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οπτικοακουστικά συστήματα, κατά περίπτωση. Τα άτομα με αναπηρία [...]θα πρέπει να μπορούν να αγοράζουν εισιτήρια επί της αμαξοστοιχίας χωρίς επιπλέον επιβάρυνση, **όταν δεν υπάρχουν προσιτά μέσα αγοράς εισιτηρίου πριν από την επιβίβαση στην αμαξοστοιχία. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα περιορισμού του εν λόγω δικαιώματος σε περιπτώσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια ή την υποχρεωτική σιδηροδρομική κράτηση.** Το προσωπικό θα πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, ιδίως όταν τους παρέχουν συνδρομή. Για να διασφαλιστούν ισότιμες συνθήκες μετακίνησης, θα πρέπει στα άτομα αυτά να παρέχεται συνδρομή στους σταθμούς και εντός της αμαξοστοιχίας **ή, εφόσον δεν υπάρχει εκπαιδευμένο προσωπικό συνοδείας επί της αμαξοστοιχίας και στον σταθμό, να καταβάλλεται κάθε εύλογη προσπάθεια για την παροχή πρόσβασης στις σιδηροδρομικές μετακινήσεις. [...].**

- (15α) Προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα στις σιδηροδρομικές υπηρεσίες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να απαιτήσουν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους υπεύθυνους σταθμού να δημιουργήσουν εθνικά ενιαία σημεία επαφής για τον συντονισμό των πληροφοριών και της συνδρομής.
- (16) Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, τηρώντας τις ΤΠΔ για άτομα με μειωμένη κινητικότητα. [...⁵]
- (17) Είναι σκόπιμο ο παρών κανονισμός να καθιερώσει σύστημα αποζημίωσης των επιβατών σε περίπτωση καθυστέρησης, **μεταξύ άλλων όταν η καθυστέρηση οφείλεται σε ματαίωση δρομολογίου ή σε απώλεια ανταπόκρισης**. [...]. Σε περίπτωση καθυστέρησης επιβατικού δρομολογίου, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις θα πρέπει να παρέχουν στους επιβάτες αποζημίωση βασισμένη σε ποσοστό του αντιτίμου του εισιτηρίου.
- (18) Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις θα πρέπει να υποχρεούνται να ασφαρίζονται ή να διαθέτουν **κατάλληλες εγγυήσεις** [...] για την ευθύνη τους έναντι επιβατών σιδηροδρομικών μεταφορών σε περίπτωση δυστυχήματος. [...]

---

⁵ [...]

- (19) Τα ενισχυμένα δικαιώματα αποζημίωσης και παροχής συνδρομής σε περίπτωση καθυστερήσεων, απώλειας ανταπόκρισης ή ματαίωσης δρομολογίου θα πρέπει να παράσχουν μεγαλύτερα κίνητρα στην αγορά σιδηροδρομικής μεταφοράς επιβατών, προς όφελος των επιβατών.
- (20) Σε περίπτωση καθυστέρησης, θα πρέπει να παρέχονται στους επιβάτες οι επιλογές συνέχισης της μεταφοράς τους ή επαναδρομολόγησης υπό συγκρίσιμες συνθήκες μεταφοράς. Εν τοιαύτη περιπτώσει, οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.
- (21) Ωστόσο, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να καταβάλλουν αποζημίωση, εάν μπορούν να αποδείξουν ότι η καθυστέρηση προκλήθηκε από **συμβάντα όπως [...] ακραίες καιρικές συνθήκες ή μεγάλες φυσικές καταστροφές που έθεσαν σε κίνδυνο την ασφαλή λειτουργία της υπηρεσίας.** Τυχόν τέτοιο περιστατικό θα πρέπει να έχει τον χαρακτήρα έκτακτης φυσικής καταστροφής, σε αντιδιαστολή με τις φυσιολογικές εποχικές καιρικές συνθήκες, όπως οι φθινοπωρινές καταιγίδες ή οι συχνές πλημμύρες σε πόλεις [...]. **Επιπλέον, όταν οι καθυστερήσεις προκαλούνται από τον επιβάτη ή από ορισμένες πράξεις τρίτων, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να καταβάλλουν αποζημίωση για την καθυστέρηση.** Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι δεν μπορούσαν να προβλέψουν ή να αποτρέψουν την καθυστέρηση, ακόμη και εάν είχαν λάβει όλα τα εύλογα μέτρα, **συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων προληπτικών μέτρων συντήρησης του τροχαίου υλικού τους. Οι απεργίες του προσωπικού της σιδηροδρομικής επιχείρησης και η λήψη μέτρων, ή η μη λήψη, από άλλους φορείς εκμετάλλευσης σιδηροδρόμων που χρησιμοποιούν την ίδια υποδομή, τον διαχειριστή υποδομής ή τους υπεύθυνους σταθμού δεν θα πρέπει να απαλλάσσουν από την ευθύνη για καθυστερήσεις.**
- (21β) **Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις θα πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να απλουστεύσουν τη διαδικασία αίτησης αποζημίωσης ή επιστροφής χρημάτων για τους επιβάτες. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να απαιτούν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις να δέχονται αιτήσεις με ορισμένα μέσα επικοινωνίας, όπως δικτυακούς τόπους ή χρήση κινητών εφαρμογών, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω αιτήσεις δεν εισάγουν διακρίσεις.**
- (22) Σε συνεργασία με τους διαχειριστές υποδομής και τους υπεύθυνους **σταθμού**, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις [...]θα πρέπει να καταρτίζουν σχέδια έκτακτης ανάγκης για να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις μεγάλης διακοπής της κυκλοφορίας, παρέχοντας στους καθηλωμένους επιβάτες κατάλληλη πληροφόρηση και φροντίδα.

[...]

[...]

- (25) Είναι επίσης σκόπιμο να απαλλάσσονται τα θύματα δυστυχήματος και τα συντηρούμενα από αυτά άτομα από βραχυπρόθεσμα οικονομικά προβλήματα κατά το χρονικό διάστημα αμέσως μετά το δυστύχημα.
- (26) Είναι προς το συμφέρον των επιβατών σιδηροδρομικών μεταφορών να λαμβάνονται τα ενδεδειγμένα μέτρα, σε συμφωνία με τις δημόσιες αρχές, ώστε να διασφαλίζεται η προσωπική τους ασφάλεια τόσο στους σταθμούς όσο και εντός των αμαξοστοιχιών.
- (27) Οι επιβάτες σιδηροδρομικών μεταφορών θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας σε κάθε εμπλεκόμενη σιδηροδρομική επιχείρηση ή στους **υπεύθυνους ορισμένων σταθμών** όσον αφορά **τα αντίστοιχα πεδία αρμοδιοτήτων τους σχετικά με** [...] τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που θεσπίζει ο παρών κανονισμός [...]. **Οι επιβάτες σιδηροδρομικών μεταφορών θα πρέπει να δικαιούνται να λαμβάνουν απάντηση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.**
- (27α) **Για την αποτελεσματική διεκπεραίωση των καταγγελιών, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να δημιουργούν κοινούς μηχανισμούς εξυπηρέτησης πελατών και διεκπεραίωσης καταγγελιών.**
- (27β) **Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να θίγουν τα δικαιώματα των επιβατών να υποβάλλουν καταγγελία σε εθνικό φορέα ή να ζητούν έννομη προστασία σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες.**
- (28) Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού θα πρέπει να καθορίζουν, [...] να διαχειρίζονται και να παρακολουθούν πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών. **Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις θα πρέπει επίσης να δημοσιοποιούν τα εν λόγω πρότυπα.**

- (29) Για να διατηρηθεί υψηλό το επίπεδο προστασίας των καταναλωτών στις σιδηροδρομικές μεταφορές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να ορίσουν εθνικούς φορείς επιβολής οι οποίοι να παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς και να επιβάλλουν τον παρόντα κανονισμό σε εθνική κλίμακα. Οι εν λόγω φορείς πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν ποικίλα μέτρα επιβολής. Οι επιβάτες πρέπει να είναι σε θέση να υποβάλλουν καταγγελία στους εν λόγω φορείς για παραβιάσεις του κανονισμού. Προκειμένου να διασφαλισθεί ικανοποιητική διεκπεραίωση των καταγγελιών αυτών, οι φορείς πρέπει επίσης να συνεργάζονται μεταξύ τους.
- (29α) Τα κράτη μέλη τα οποία δεν διαθέτουν σιδηροδρομικό δίκτυο και δεν έχουν άμεση προοπτική να αποκτήσουν θα επιβαρύνονται με δυσανάλογο και περιττό φόρτο, εάν υπόκειντο στις υποχρεώσεις επιβολής σχετικά με τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, τους υπεύθυνους σταθμού και τους διαχειριστές υποδομής που προβλέπει ο παρών κανονισμός. Επομένως, αυτά τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξαιρεθούν από την εν λόγω υποχρέωση.**
- (30) Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶.
- (31) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κυρώσεις για παραβιάσεις του παρόντος κανονισμού και να εξασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν την καταβολή αποζημίωσης στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο, θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
- (32) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η ανάπτυξη των σιδηροδρόμων της Ένωσης και η καθιέρωση δικαιωμάτων των επιβατών, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν συνεπώς να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.

---

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

- (33) Για να διασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας των επιβατών, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή για να τροποποιεί [...] το παράρτημα [...] I [...] όσον αφορά τους ενιαίους κανόνες της CIV [...] και να προσαρμόζει **το ποσό της προκαταβολής σε περίπτωση θανάτου επιβάτη υπό το πρίσμα των αλλαγών του πανευρωπαϊκού εναρμονισμένου δείκτη των τιμών καταναλωτή** [...]. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου⁷. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (34) Στον παρόντα κανονισμό γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρούνται οι αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως στα άρθρα 21, 26, 38 και 47 τα οποία αφορούν, αντίστοιχα, την απαγόρευση κάθε μορφής διακρίσεων, την ένταξη των ατόμων με αναπηρία, το υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου. Τα δικαστήρια των κρατών μελών οφείλουν να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό κατά τρόπο που συνάδει με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

---

⁷ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

Κεφάλαιο I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζονται κανόνες εφαρμοστέοι στις σιδηροδρομικές μεταφορές σχετικά με τα ακόλουθα:

- α) την ισότιμη μεταχείριση των επιβατών όσον αφορά τις συνθήκες μεταφοράς·
- β) την ευθύνη των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις τους έναντι των επιβατών και των αποσκευών τους·
- γ) τα δικαιώματα των επιβατών σε περίπτωση ατυχήματος που οφείλεται στη χρήση των σιδηροδρομικών υπηρεσιών, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τον θάνατο, τον τραυματισμό επιβάτη ή την απώλεια ή τη φθορά των αποσκευών του·
- δ) τα δικαιώματα των επιβατών σε περίπτωση ματαίωσης ή καθυστέρησης δρομολογίου·
- ε) τις ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στους επιβάτες·
- στ) την απαγόρευση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και την [...] παροχή συνδρομής στα εν λόγω άτομα·
- ζ) τον καθορισμό προτύπων ποιότητας και παρακολούθησης της ποιότητας των υπηρεσιών , τη διαχείριση των κινδύνων για την προσωπική ασφάλεια των επιβατών·
- η) τη διεκπεραίωση των καταγγελιών·
- θ) τους γενικούς κανόνες για την επιβολή της εφαρμογής.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε εσωτερικές και διεθνείς σιδηροδρομικές μετακινήσεις και υπηρεσίες σε όλη την Ένωση που παρέχονται από μια ή περισσότερες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις οι οποίες έχουν λάβει άδεια σύμφωνα με την οδηγία 2012/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸.
  - 1α. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εξαιρουμένων των άρθρων 11 και 12, υπηρεσίες που εκτελούνται αποκλειστικά για το ιστορικό τους ενδιαφέρον ή την τουριστική τους αξία.
  - 1β. Οι εξαιρέσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 6 του άρθρου 2 του κανονισμού 1371/2007 πριν από [ΕΕ: Να προστεθεί η ημερομηνία έναρξης ισχύος] παραμένουν σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία λήξης τους. Οι εξαιρέσεις που χορηγούνται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 2 πριν από [ΕΕ: Να προστεθεί η ημερομηνία έναρξης ισχύος] παραμένουν σε ισχύ μέχρι [ΕΕ: Να προστεθεί η ημερομηνία εφαρμογής].
  - 1γ. Όταν ένα κράτος μέλος έχει χορηγήσει εξαίρεση στις υπηρεσίες εσωτερικών σιδηροδρομικών μεταφορών επιβατών σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού 1371/2007, μπορεί να ανανεώσει την εν λόγω εξαίρεση έως δύο φορές για μέγιστη περίοδο πέντε ετών και στις δύο περιπτώσεις.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρούν τις κάτωθι υπηρεσίες από την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού:
  - α) αστικές, προαστιακές και περιφερειακές επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές [...], συμπεριλαμβανομένων τέτοιων διασυνοριακών υπηρεσιών εντός της Ένωσης·
  - β) τις υπηρεσίες διεθνών επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών, σημαντικό μέρος των οποίων, καθώς και τουλάχιστον μία τακτική στάση σε σταθμό, εκτελείται εκτός της Ένωσης [...].

---

⁸ ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 32.

3. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τη χορήγηση εξαιρέσεων σύμφωνα με τις **παραγράφους 1α, 1γ και [...] 2 [...]**.
4. [...] **Για υπηρεσίες που εξαιρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1γ[...], εφαρμόζονται τα άρθρα 5, 10, 11 και 12, το Κεφάλαιο V και τα άρθρα 27 και 28. Για τις υπηρεσίες που εξαιρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο α), εφαρμόζονται τα άρθρα 5, 10 παράγραφος 2, 10 παράγραφος 4, 10 παράγραφος 5, 11, 12, 20 παράγραφος 1, 21, 27 και 28.**

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- (1) «σιδηροδρομική επιχείρηση»: σιδηροδρομική επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ·
- (2) «διαχειριστής υποδομής»: διαχειριστής υποδομής κατά την έννοια του άρθρου 3 **σημείο 2** της οδηγίας 2012/34/ΕΕ
- (3) «υπεύθυνος σταθμού»: οργανωτικός φορέας σε κράτος μέλος στον οποίο έχει ανατεθεί η ευθύνη για τη διαχείριση [...] **ενός ή περισσότερων** σιδηροδρομικών σταθμών και ο οποίος μπορεί να είναι ο διαχειριστής υποδομής⁹·
- (4) «ταξιδιωτικός πράκτορας»: διοργανωτής ή πωλητής ταξιδίων, πλην των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, κατά την έννοια [...] του **άρθρου 3** σημεία 8 και 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰·

---

⁹ *Να προστεθεί νέα αιτιολογική παράγραφος: **Εάν υπάρχουν περισσότεροι του ενός υπεύθυνοι για έναν σταθμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ορίσουν τον υπεύθυνο φορέα για τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.***

¹⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 11.12.2015, σ. 1).

- (5) «πωλητής εισιτηρίων»: πωλητής υπηρεσιών σιδηροδρομικής μεταφοράς, [...] ο οποίος πωλεί εισιτήρια **βάσει σύμβασης ή άλλου διακανονισμού μεταξύ του πωλητή και της [...]** σιδηροδρομικής επιχείρησης [...].
- (6) «σύμβαση μεταφοράς»: σύμβαση **σιδηροδρομικής** μεταφοράς, επ' αμοιβή ή δωρεάν, μεταξύ σιδηροδρομικής επιχείρησης [...] και του επιβάτη για την παροχή μίας ή περισσότερων υπηρεσιών μεταφοράς·
- (7) «κράτηση»: έγκριση, έγγραφη ή ηλεκτρονική, που δίνει δικαίωμα μεταφοράς με βάση εκ των προτέρων βεβαιωμένες ad hoc ρυθμίσεις·
- (8) «ενιαίο εισιτήριο»: εισιτήριο ή εισιτήρια [...] **κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 35 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ**·
- (9) «υπηρεσία»: δρομολόγιο επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών που εκτελείται μεταξύ σιδηροδρομικών σταθμών [...] σύμφωνα με πίνακα δρομολογίων. **Καλύπτει επίσης τις υπηρεσίες μεταφορών που προσφέρονται για επαναδρομολόγηση**·
- (10) «ταξίδι»: η μεταφορά επιβάτη από σταθμό αναχώρησης σε σταθμό άφιξης [...].
- (11) «υπηρεσία εσωτερικής σιδηροδρομικής επιβατικής μεταφοράς»: σιδηροδρομικό επιβατικό δρομολόγιο που δεν διέρχεται από σύνορα κράτους μέλους·
- (11α) «αστική και προαστιακή σιδηροδρομική επιβατική υπηρεσία»: σιδηροδρομική επιβατική υπηρεσία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 6 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ**·
- (11β) «περιφερειακή σιδηροδρομική επιβατική υπηρεσία»: διεθνής σιδηροδρομική επιβατική υπηρεσία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 7 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ**·
- (12) «διεθνής σιδηροδρομική επιβατική υπηρεσία»: διεθνής σιδηροδρομική επιβατική υπηρεσία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ·

- (13) «καθυστέρηση»: η χρονική διαφορά μεταξύ της ώρας που είχε προγραμματιστεί να αφιχθεί ο επιβάτης στον προορισμό του σύμφωνα με τον δημοσιευμένο πίνακα δρομολογίων και της ώρας της πραγματικής ή αναμενόμενης άφιξης στον [...] σταθμό του τελικού προορισμού·
- (14) «ταξιδιωτική κάρτα» ή «κάρτα απεριορίστων διαδρομών»: εισιτήριο απεριορίστων διαδρομών που δίνει τη δυνατότητα στον νόμιμο κάτοχό του να ταξιδεύει σιδηροδρομικώς σε συγκεκριμένη διαδρομή ή δίκτυο επί καθορισμένο χρονικό διάστημα·
- (15) «απώλεια ανταπόκρισης»: κατάσταση στην οποία επιβάτης χάνει ένα ή περισσότερα δρομολόγια κατά τη διάρκεια **σιδηροδρομικού ταξιδιού, που έχει πωληθεί ως ενιαίο εισιτήριο**, συνεπεία καθυστέρησης ή ματαίωσης ενός ή περισσότερων προηγούμενων δρομολογίων **ή αναχώρησης δρομολογίου πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης**·
- (16) «άτομο με αναπηρία» και «άτομο με μειωμένη κινητικότητα»: οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο έχει μόνιμη ή προσωρινή σωματική, ψυχική, διανοητική ή αισθητήρια αδυναμία η οποία, σε συνδυασμό με άλλα εμπόδια, ενδέχεται να παρακωλύει την πλήρη και αποτελεσματική χρήση των μεταφορών σε ισότιμη βάση με άλλους επιβάτες ή του οποίου η κινητικότητα είναι μειωμένη όταν χρησιμοποιεί τα μέσα μεταφοράς λόγω της ηλικίας του ·
- (17) [...]

(18) [...]

(19) [...]

(20) «σταθμός» : σημείο σιδηροδρομικής γραμμής στο οποίο είναι δυνατή η εκκίνηση, η στάση ή ο τερματισμός επιβατικής αμαξοστοιχίας.

Κεφάλαιο II

Σύμβαση μεταφοράς, πληροφόρηση και εισιτήρια

Άρθρο 4

Σύμβαση μεταφοράς

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, η σύναψη και εκτέλεση σύμβασης μεταφοράς και η παροχή πληροφοριών και εισιτηρίων διέπονται από τις διατάξεις του τίτλου II και του τίτλου III του παραρτήματος I.

Άρθρο 5

Ισότιμοι όροι της σύμβασης μεταφοράς¹¹

Με την επιφύλαξη των κοινωνικών ναύλων, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, [...] οι πωλητές εισιτηρίων **ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες** προσφέρουν όρους σύμβασης και ναύλους στο ευρύ κοινό χωρίς άμεση ή έμμεση διάκριση βάσει της ιθαγένειας [...] του τελικού πελάτη, ή της έδρας της σιδηροδρομικής επιχείρησης, του πωλητή εισιτηρίων [...] **ή του ταξιδιωτικού πράκτορα** εντός της Ένωσης.

---

¹¹ *Να προστεθεί νέα αιτιολογική παράγραφος:* Τα κράτη μέλη θα πρέπει να απαγορεύουν τις διακρίσεις βάσει της ιθαγένειας του επιβάτη ή της έδρας της σιδηροδρομικής επιχείρησης, του πωλητή εισιτηρίων ή του ταξιδιωτικού πράκτορα εντός της Ένωσης. Ωστόσο, τα κοινωνικά τιμολόγια δεν θα πρέπει να απαγορεύονται, εφόσον είναι αναλογικά και ανεξάρτητα της ιθαγένειας του συγκεκριμένου επιβάτη. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι πωλητές εισιτηρίων και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες είναι ελεύθεροι να καθορίζουν τις εμπορικές τους πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προσφορών και της προώθησης ορισμένων διαύλων πώλησης.

Άρθρο 6
Ποδήλατα

1. Οι επιβάτες δικαιούνται να επιβιβάζουν στην αμαξοστοιχία ποδήλατα¹², υπό τους περιορισμούς της παραγράφου 3, και, κατά περίπτωση, μπορεί να καταβάλλεται λελογισμένο τέλος. Στις αμαξοστοιχίες για τις οποίες απαιτείται υποχρεωτική κράτηση, είναι δυνατή η κράτηση για τη μεταφορά ποδηλάτου.

Όταν ένας επιβάτης διαθέτει κράτηση για ποδήλατο και η μεταφορά του ποδηλάτου απορρίπτεται χωρίς τη δέουσα αιτιολόγηση, ο επιβάτης δικαιούται επαναδρομολόγηση ή επιστροφή χρημάτων σύμφωνα με το άρθρο 16, αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 17 και συνδρομή σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2.

- 1α. Στην περίπτωση που διατίθενται θέσεις ειδικά για ποδήλατα επί της αμαξοστοιχίας, οι επιβάτες στοιβάζουν τα ποδήλατα σε αυτά τα σημεία. Όταν δεν διατίθενται τέτοιες θέσεις, οι επιβάτες [...] επιβλέπουν τα ποδήλατά τους και καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να μην δεν προκαλείται ενόχληση ή ζημία σε άλλους επιβάτες, εξοπλισμό κινητικότητας, αποσκευές ή σιδηροδρομικές λειτουργίες.

[...]

---

¹² *Να προστεθεί νέα αιτιολογική παράγραφος: (13α) Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις όσον αφορά τη μεταφορά ποδηλάτων σε αμαξοστοιχίες θα πρέπει να εφαρμόζονται σε ποδήλατα που μπορούν εύκολα να χρησιμοποιηθούν πριν και μετά το σιδηροδρομικό ταξίδι. Η μεταφορά ποδηλάτων σε συσκευασίες και σάκους, κατά περίπτωση, καλύπτεται από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με τις αποσκευές.*

3. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις μπορούν να περιορίζουν το δικαίωμα μεταφοράς ποδηλάτων για λόγους ασφάλειας ή λειτουργίας, ιδίως όσον αφορά τα όρια χωρητικότητας κατά τις ώρες αιχμής ή όπου το τροχαίο υλικό δεν το επιτρέπει. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις μπορούν επίσης να περιορίζουν τη μεταφορά ποδηλάτων ανάλογα με το βάρος και τις διαστάσεις τους. Δημοσιεύουν τους όρους για τη μεταφορά ποδηλάτων, συμπεριλαμβανομένων επικαιροποιημένων πληροφοριών για τη διαθεσιμότητα της χωρητικότητας, με τη χρήση των τηλεματικών εφαρμογών που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 454/2011 της Επιτροπής στους επίσημους ιστότοπούς τους.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις να εκπονούν σχέδια για την αύξηση και τη βελτίωση της μεταφοράς ποδηλάτων και άλλες λύσεις που ενθαρρύνουν τη συνδυασμένη χρήση σιδηροδρόμων και ποδηλάτων, και να επικαιροποιούν τα εν λόγω σχέδια.

Άρθρο 7

Απαγόρευση αποποίησης της ευθύνης και καθορισμός των ορίων της

1. Δεν επιτρέπεται περιορισμός ή απαλλαγή από τις υποχρεώσεις προς τους επιβάτες που απορρέουν δυνάμει του παρόντος κανονισμού, ιδίως με απαλλακτική ή περιοριστική ρήτρα στη σύμβαση μεταφοράς.
2. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δικαιούνται να προσφέρουν ευνοϊκότερους όρους σύμβασης **μεταφοράς** για τον επιβάτη από τους όρους που θεσπίζει ο παρών κανονισμός.

Άρθρο 8

Υποχρέωση παροχής πληροφοριών σχετικά με τη διακοπή υπηρεσιών

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή, οσάκις ενδείκνυται, οι αρμόδιες αρχές που ευθύνονται για δημόσια σύμβαση σιδηροδρομικής υπηρεσίας, γνωστοποιούν, με κατάλληλα μέσα, καθώς επίσης και σε προσιτή μορφή για τα άτομα με αναπηρία σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας που καθορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2019/882¹³ και στους κανονισμούς της Επιτροπής 454/2011 και 1300/2014, και προ της εφαρμογής τους, αποφάσεις για την προσωρινή ή μόνιμη διακοπή υπηρεσιών.

Άρθρο 9

Ταξιδιωτική ενημέρωση¹⁴

1. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι πωλητές εισιτηρίων που προσφέρουν συμβάσεις μεταφοράς εξ ονόματος μιας ή περισσότερων σιδηροδρομικών επιχειρήσεων παρέχουν στον επιβάτη τουλάχιστον τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II μέρος I, σε σχέση με τα ταξίδια για τα οποία προσφέρεται σύμβαση μεταφοράς από τις αντίστοιχες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις. [...].
2. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις παρέχουν στον επιβάτη, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, τουλάχιστον τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II μέρος II. Όταν ο υπεύθυνος σταθμού ανταπόκρισης διαθέτει τέτοιες πληροφορίες, τις παρέχει επίσης στους επιβάτες.

---

¹³ Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70).

¹⁴ **Να προστεθεί νέα αιτιολογική παράγραφος: Το μέγεθος των πωλητών εισιτηρίων ποικίλλει σημαντικά από πολύ μικρές σε μεγάλες επιχειρήσεις και ορισμένες εξ αυτών προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μόνο εντός ή εκτός διαδικτύου. Ως εκ τούτου, η υποχρέωση παροχής ταξιδιωτικών πληροφοριών στους επιβάτες θα πρέπει να είναι ανάλογη προς την ικανότητα του πωλητή εισιτηρίων.**

3. Οι πληροφορίες των παραγράφων 1 και 2 παρέχονται με την καταλληλότερη μορφή, **ει δυνατόν βάσει ταξιδιωτικών πληροφοριών πραγματικού χρόνου**, μεταξύ άλλων, με τη χρήση [...] **ενδεδειγμένων** τεχνολογιών επικοινωνιών. Λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να διασφαλίζεται ότι εν λόγω πληροφορίες είναι προσιτές σε άτομα με αναπηρία σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 και των κανονισμών της Επιτροπής 454/2011 και 1300/2014.
4. [...] Οι διαχειριστές υποδομής [...] **κοινοποιούν** δεδομένα πραγματικού χρόνου σχετικά με **την άφιξη και την αναχώρηση** των αμαξοστοιχιών [...] στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις [...] και στους **υπεύθυνους σταθμού** [...] χωρίς διακρίσεις και **χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση**. **Κατόπιν αιτήματος, οι πωλητές εισιτηρίων έχουν πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα πραγματικού χρόνου.**

Άρθρο 10

Διαθεσιμότητα εισιτηρίων [...] και κρατήσεις

1. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι πωλητές εισιτηρίων προσφέρουν εισιτήρια, και, εφόσον διατίθενται, ενιαία εισιτήρια, **όπως αναφέρονται στο άρθρο 10α**, και κρατήσεις. [...].
2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις[...] **πωλούν, είτε άμεσα είτε μέσω πωλητών εισιτηρίων ή ταξιδιωτικών πρακτόρων**, εισιτήρια στους επιβάτες με ένα τουλάχιστον από τα εξής [...] **μέσα** πώλησης:
  - α) εκδοτήρια εισιτηρίων, **άλλα σημεία πώλησης** ή μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων·
  - β) τηλέφωνο/διαδίκτυο ή οιαδήποτε άλλη ευρέως διαθέσιμη τεχνολογία πληροφοριών·
  - γ) επί της αμαξοστοιχίας.

[...] **Οι αρμόδιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007** δύνανται να απαιτούν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις να προσφέρουν εισιτήρια για υπηρεσίες παρεχόμενες βάσει συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας με ένα τουλάχιστον [...] μέσο πώλησης.

3. [...]

4. Εφόσον δεν υπάρχουν εκδοτήρια εισιτηρίων ή μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων στον σιδηροδρομικό σταθμό αναχώρησης, οι επιβάτες ενημερώνονται στον σιδηροδρομικό σταθμό:

α) για τη δυνατότητα και τις σχετικές διαδικασίες αγοράς εισιτηρίου από το τηλέφωνο, μέσω διαδικτύου ή επί της αμαξοστοιχίας·

β) για τον πλησιέστερο σιδηροδρομικό σταθμό ή την πλησιέστερη τοποθεσία όπου βρίσκονται εκδοτήρια εισιτηρίων και/ή μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων.

5. Όταν δεν υπάρχει γραφείο έκδοσης εισιτηρίων ή προσβάσιμο μηχάνημα έκδοσης εισιτηρίων στον σταθμό αναχώρησης **και κανένα άλλο προσιτό μέσο για την εκ των προτέρων αγορά εισιτηρίου**, τα άτομα με αναπηρία [...] επιτρέπεται να αγοράζουν εισιτήρια επί της αμαξοστοιχίας χωρίς πρόσθετο κόστος, **εκτός εάν αυτό υπόκειται σε περιορισμούς ή απορρίπτεται για λόγους ασφάλειας ή λόγω υποχρεωτικής κράτησης σιδηροδρομικού εισιτηρίου.** Σε περίπτωση που δεν υπάρχει προσωπικό επί της αμαξοστοιχίας, η σιδηροδρομική επιχείρηση ενημερώνει τα άτομα με αναπηρία σχετικά με τη δυνατότητα και τον τρόπο αγοράς του εισιτηρίου. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν τα άτομα με αναπηρία να αναγνωρίζονται ως τέτοια σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν το δικαίωμα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο σε όλους τους επιβάτες. Όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αυτή την επιλογή, ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων δημοσιεύει στον δικτυακό του τόπο τις πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των κανονισμών 1300/2014 και 454/2011 της Επιτροπής.

6. [...]

Άρθρο 10α

Ενιαία εισιτήρια¹⁵

- 1. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι πωλητές εισιτηρίων και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια ώστε να προσφέρουν ενιαία εισιτήρια για εγχώριες και διεθνείς υπηρεσίες σιδηροδρομικών επιβατικών μεταφορών [...], και ιδίως για υπηρεσίες εκτελούμενες από μόνη σιδηροδρομική επιχείρηση. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις συνεργάζονται μεταξύ τους με στόχο να προσφέρουν ενιαία εισιτήρια όσο το δυνατόν ευρύτερα, τόσο για τις εγχώριες όσο και για τις διεθνείς υπηρεσίες σιδηροδρομικών επιβατικών μεταφορών.**
- 2. Για τα ταξίδια τα οποία περιλαμβάνουν μία ή περισσότερες ανταποκρίσεις, ο επιβάτης ενημερώνεται πριν από την αγορά εισιτηρίου ή εισιτηρίων για το αν το ή τα εν λόγω εισιτήρια συνιστούν ενιαίο εισιτήριο.**

---

¹⁵ *Να προστεθεί νέα αιτιολογική παράγραφος: Τα ενιαία εισιτήρια επιτρέπουν στους επιβάτες να ταξιδεύουν χωρίς διακοπή και, συνεπώς, θα πρέπει να καταβληθούν εύλογες προσπάθειες με σκοπό την προσφορά τέτοιων εισιτηρίων για εγχώριες, διεθνείς, αστικές, προαστιακές και περιφερειακές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων επίσης των σιδηροδρομικών υπηρεσιών που εξαιρούνται από τον παρόντα κανονισμό. Για τον υπολογισμό της διάρκειας της καθυστέρησης για τις αποζημιώσεις όσον αφορά τις εν λόγω σιδηροδρομικές υπηρεσίες, θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα εξαίρεσης των καθυστερήσεων που σημειώνονται κατά τη διάρκεια των τμημάτων του ταξιδιού που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.*

3. Το ή τα εισιτήρια που αγοράζονται στο πλαίσιο ενιαίας εμπορικής συναλλαγής από σιδηροδρομική επιχείρηση συνιστούν ενιαίο εισιτήριο και η σιδηροδρομική επιχείρηση είναι υπεύθυνη σύμφωνα με τα άρθρα 16, 17 και 18 εάν ο επιβάτης χάσει μία ή περισσότερες ανταποκρίσεις. Αυτό δεν ισχύει εάν αναφέρεται σαφώς στο ή στα εισιτήρια ότι τα εισιτήρια αποτελούν χωριστές συμβάσεις μεταφοράς και ο επιβάτης ενημερώθηκε για το θέμα πριν από την αγορά σύμφωνα με την παράγραφο 2.
4. Όταν το ή τα εισιτήρια αγοράζονται στο πλαίσιο ενιαίας εμπορικής συναλλαγής και ο πωλητής εισιτηρίων ή ο ταξιδιωτικός πράκτορας έχει συνδυάσει τα εισιτήρια με δική του πρωτοβουλία, ο πωλητής εισιτηρίων ή ο ταξιδιωτικός πράκτορας που έχει πωλήσει το ή τα εισιτήρια είναι υπεύθυνος για την επιστροφή και την αποζημίωση του 50 % του ποσού που καταβλήθηκε στην εν λόγω συναλλαγή για το ή τα εισιτήρια σε περίπτωση που ο επιβάτης χάσει μία ή περισσότερες ανταποκρίσεις. Αυτό δεν ισχύει εάν αναφέρεται στα εισιτήρια ή σε άλλο έγγραφο ή ηλεκτρονικά, κατά τρόπο που να επιτρέπει στον επιβάτη να αναπαράγει τις πληροφορίες για μελλοντική χρήση, ότι τα εισιτήρια αποτελούν χωριστές συμβάσεις μεταφοράς και ο επιβάτης ενημερώθηκε για το θέμα πριν από την αγορά.

Οι πωλητές εισιτηρίων ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες είναι υπεύθυνοι για τη διεκπεραίωση των αιτημάτων και των πιθανών καταγγελιών του επιβάτη βάσει της παρούσας παραγράφου. Οι επιστροφές χρημάτων και η αποζημίωση που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο πραγματοποιούνται εντός 30 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος. Το δικαίωμα που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο δεν θίγει την ισχύουσα εθνική νομοθεσία που χορηγεί στους επιβάτες περαιτέρω αποζημίωση για ζημία.

5. Το βάρος απόδειξης ότι παρασχέθηκε η ενημέρωση που προβλέπεται στο παρόν άρθρο φέρει η σιδηροδρομική επιχείρηση, ο ταξιδιωτικός πράκτορας ή ο πωλητής εισιτηρίων που έχει πωλήσει το ή τα εισιτήρια.

Κεφάλαιο III

Ευθύνη των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων για τους επιβάτες και τις αποσκευές τους

Άρθρο 11

Ευθύνη έναντι των επιβατών και των αποσκευών τους

Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και με την επιφύλαξη του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου που χορηγεί στους επιβάτες περαιτέρω αποζημίωση για ζημία, η ευθύνη των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων για τους επιβάτες και τις αποσκευές τους διέπεται από τον τίτλο IV κεφάλαια I, III και IV, και από τους τίτλους VI και VII του παραρτήματος I.

Άρθρο 12

Ασφάλεια και κάλυψη ευθύνης [...]

Η σιδηροδρομική επιχείρηση είναι επαρκώς ασφαλισμένη ή διαθέτει επαρκείς εγγυήσεις με βάση τους όρους της αγοράς για κάλυψη, σύμφωνα με το άρθρο 22 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ [...].

Άρθρο 13

Προκαταβολές

1. Εάν επιβάτης σκοτωθεί ή τραυματιστεί, η σιδηροδρομική επιχείρηση κατά το παράρτημα Ι άρθρο 26 παράγραφος 5 , χωρίς καθυστέρηση και οπωσδήποτε το αργότερο εντός δεκαπέντε ημερών από τον καθορισμό της ταυτότητας του φυσικού προσώπου που δικαιούται αποζημίωσης, προκαταβάλλει τα ποσά που απαιτούνται για την κάλυψη άμεσων οικονομικών αναγκών ανάλογα με την προκληθείσα ζημία.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, η προκαταβολή δεν είναι κατώτερη των 21 000 EUR ανά επιβάτη σε περίπτωση θανάτου.
3. Η προκαταβολή δεν συνιστά αναγνώριση ευθύνης και μπορεί να αντισταθμιστεί με οποιοδήποτε άλλο ποσό καταβληθεί στη συνέχεια με βάση τον παρόντα κανονισμό αλλά δεν είναι επιστρεπτέα, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η προκληθείσα ζημία οφειλόταν σε αμέλεια ή σφάλμα του επιβάτη ή εάν ο αποδέκτης της προκαταβολής δεν ήταν ο δικαιούχος της αποζημίωσης.

Άρθρο 14

Αμφισβήτηση της ευθύνης

Ακόμη και σε περίπτωση κατά την οποία η σιδηροδρομική επιχείρηση αμφισβητεί την ευθύνη της για τις σωματικές βλάβες που έχει υποστεί επιβάτης της, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να συνδράμει τον επιβάτη που ζητεί αποζημίωση για ζημία από τρίτους. 1371/2007/EK (προσαρμοσμένο)

Κεφάλαιο IV

Καθυστερήσεις, απώλεια ανταπόκρισης και ματαιώσεις

Άρθρο 15

Ευθύνη για καθυστερήσεις, απώλειες ανταπόκρισης και ματαιώσεις

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, η ευθύνη της σιδηροδρομικής επιχείρησης για καθυστερήσεις, απώλειες ανταπόκρισης και ματαιώσεις διέπεται από το κεφάλαιο II του τίτλου IV του παραρτήματος I.

Άρθρο 16

Επιστροφή χρημάτων και επαναδρομολόγηση

1. Όταν αναμένεται εύλογα, είτε κατά την αναχώρηση είτε σε περίπτωση απώλειας ανταπόκρισης ή **ματαιώσης**, [...], ότι η άφιξη στον τελικό προορισμό βάσει της σύμβασης μεταφοράς θα [...] καθυστερήσει κατά 60 λεπτά **ή περισσότερο**, η **σιδηροδρομική επιχείρηση η οποία εκτελεί το δρομολόγιο που υφίσταται καθυστέρηση ή ματαιώνεται** [...] **προσφέρει αμέσως στον επιβάτη την επιλογή μεταξύ ενός εκ των κάτωθι και προβαίνει στις αναγκαίες ρυθμίσεις:**
  - α) επιστροφής του κομίστρου στο ακέραιο, υπό τους όρους υπό τους οποίους καταβλήθηκε, για το μέρος ή τα μέρη του ταξιδιού που δεν πραγματοποιήθηκαν και για το μέρος ή τα μέρη που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί, εάν το διεθνές ταξίδι δεν εξυπηρετεί πλέον το σκοπό του αρχικού ταξιδιωτικού σχεδίου του επιβάτη, μαζί με την υπηρεσία επιστροφής, με την πρώτη ευκαιρία, στην αρχική αφετηρία, κατά περίπτωση. [...]
  - β) συνέχισης του ταξιδιού ή επαναδρομολόγησης, υπό συγκρίσιμες συνθήκες μεταφοράς, προς τον τελικό προορισμό και με την πρώτη ευκαιρία·
  - γ) συνέχισης του ταξιδιού ή επαναδρομολόγησης, υπό συγκρίσιμες συνθήκες μεταφοράς, προς τον τελικό προορισμό σε ύστερη ημερομηνία κατά την προαίρεση του επιβάτη.

2. [...] **Όταν**, για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχεία β) και γ), η επαναδρομολόγηση υπό συγκρίσιμες συνθήκες [...] εκτελείται από την ίδια σιδηροδρομική επιχείρηση ή η εν λόγω σιδηροδρομική επιχείρηση αναθέτει σε άλλη επιχείρηση την εκτέλεση της επαναδρομολόγησης, δεν επιβάλλεται πρόσθετο κόστος για τον επιβάτη. Η απαίτηση αυτή εφαρμόζεται επίσης όταν η επαναδρομολόγηση περιλαμβάνει τη μεταφορά με υπηρεσία ανώτερης κατηγορίας και τη χρήση εναλλακτικών τρόπων μεταφοράς. [...] Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις καταβάλλουν εύλογες προσπάθειες ώστε να αποφεύγονται πρόσθετες ανταποκρίσεις και η καθυστέρηση στη συνολική διάρκεια του ταξιδιού να είναι **όσον το δυνατό συντομότερη**. [...] Δεν προβλέπεται η μεταφορά επιβατών με μέσα κατώτερης κατηγορίας, εκτός εάν αυτό είναι το μόνο διαθέσιμο μέσο επαναδρομολόγησης.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, η σιδηροδρομική επιχείρηση μπορεί να συμφωνήσει, κατόπιν αιτήματος του επιβάτη, ο επιβάτης να συνάψει συμβάσεις μεταφοράς με άλλους παρόχους υπηρεσιών μεταφοράς, που επιτρέπουν στον επιβάτη να φθάσει στον τελικό προορισμό υπό συγκρίσιμες συνθήκες, και να του επιστραφούν τα καταβληθέντα έξοδα.

3. Οι πάροχοι υπηρεσίας μεταφοράς με άλλο δρομολόγιο λαμβάνουν ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να παρέχεται στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα συγκρίσιμου επιπέδου προσβασιμότητα κατά την αλλαγή υπηρεσίας μεταφοράς. **Οι πάροχοι υπηρεσιών επαναδρομολόγησης μπορούν να παρέχουν στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα εναλλακτικές υπηρεσίες, ενδεδειγμένες για τις ανάγκες τους και διαφορετικές από τις παρεχόμενες σε άλλους επιβάτες.**
4. **Οι επιστροφές χρημάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) και στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο πραγματοποιούνται εντός 30 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις να δέχονται τα εν λόγω αιτήματα με ορισμένα μέσα επικοινωνίας, υπό την προϋπόθεση ότι το αίτημα δεν δημιουργεί διακρίσεις.**

Άρθρο 17
Αποζημίωση [...]

1. Χωρίς απώλεια του δικαιώματος μεταφοράς, ο επιβάτης [...] **έχει δικαίωμα** να ζητήσει αποζημίωση για καθυστερήσεις από σιδηροδρομική επιχείρηση, εάν αντιμετωπίζει καθυστέρηση για τη διαδρομή από τον τόπο αναχώρησης έως τον τόπο **τελικού** προορισμού που αναφέρεται στο **εισιτήριο ή στο ενιαίο εισιτήριο**, για την οποία δεν έχει επιστραφεί το [...] κόστος σύμφωνα με το άρθρο 16. **Οι επιβάτες δικαιούνται επίσης αποζημίωση σε περίπτωση ματαίωσης ή καθυστέρησης 60 λεπτών ή περισσότερο, όταν η επαναδρομολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 στοιχείο β). Στην περίπτωση αυτή, η καθυστέρηση υπολογίζεται με βάση την προγραμματισμένη ώρα άφιξης στον τελικό προορισμό σύμφωνα με το αρχικό εισιτήριο ή ενιαίο εισιτήριο και τον πραγματικό χρόνο άφιξης στον τελικό προορισμό.** Οι ελάχιστες αποζημιώσεις για καθυστερήσεις είναι οι εξής:
  - α) 25 % του κομίστρου για καθυστέρηση 60 έως 119 λεπτών,
  - β) 50 % του κομίστρου για καθυστέρηση 120 λεπτών και άνω.

2. Η παράγραφος 1 ισχύει επίσης για επιβάτες που είναι κάτοχοι ταξιδιωτικής κάρτας ή εισιτηρίου απεριορίστων διαδρομών. Εάν αντιμετωπίζουν διαδοχικές καθυστερήσεις ή ματαιώσεις δρομολογίων κατά τη διάρκεια ισχύος της ταξιδιωτικής κάρτας ή του εισιτηρίου απεριορίστων διαδρομών, [...] **έχουν δικαίωμα** ανάλογης αποζημίωσης, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις περί παροχής αποζημιώσεων από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις. Οι ρυθμίσεις αυτές καθορίζουν τα κριτήρια του προσδιορισμού της καθυστέρησης και του υπολογισμού της αποζημίωσης. Εφόσον σημειώνονται κατ' επανάληψη καθυστερήσεις κάτω των 60 λεπτών κατά τη διάρκεια ισχύος ταξιδιωτικής κάρτας ή εισιτηρίου απεριορίστων διαδρομών, η μέτρηση των καθυστερήσεων **μπορεί να** είναι σωρευτική και οι επιβάτες **μπορούν να** αποζημιώνονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις αποζημίωσης της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

3. **Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2**, η αποζημίωση για καθυστέρηση υπολογίζεται με βάση το πλήρες αντίτιμο που έχει όντως καταβάλει ο επιβάτης για την υπηρεσία που έχει καθυστέρηση. Όταν η σύμβαση μεταφοράς αφορά ταξίδι με επιστροφή, η αποζημίωση για καθυστέρηση είτε στη μετάβαση είτε στην επιστροφή υπολογίζεται με βάση **την τιμή που αναγράφει το εισιτήριο για το συγκεκριμένο σκέλος του ταξιδιού. Όταν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη της τιμής των επιμέρους σκελών του ταξιδιού, η αποζημίωση υπολογίζεται σε σχέση με το ήμισυ του καταβληθέντος κομίστρου**. Κατά τον ίδιο τρόπο, το ποσό για καθυστερημένη υπηρεσία δυνάμει οποιασδήποτε άλλης μορφής σύμβασης μεταφοράς που επιτρέπει ταξίδι σε διαδοχικές διαδρομές, υπολογίζεται αναλογικά προς το πλήρες αντίτιμο.
4. Για τον υπολογισμό του χρόνου καθυστέρησης δεν λαμβάνεται υπόψη καθυστέρηση για την οποία η σιδηροδρομική επιχείρηση μπορεί να αποδείξει ότι σημειώθηκε εκτός των εδαφών της Ένωσης.
- 4α. **Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις να δέχονται αιτήματα αποζημίωσης με ορισμένα μέσα επικοινωνίας, υπό την προϋπόθεση ότι το αίτημα δεν δημιουργεί διακρίσεις**.
5. Η αποζημίωση του κομίστρου καταβάλλεται εντός ενός μηνός από την υποβολή της αίτησης αποζημίωσης. Η αποζημίωση μπορεί να καταβληθεί σε δελτία (κουπόνια) ή/και άλλες υπηρεσίες εάν οι όροι παρέχουν ευελιξία (ιδίως όσον αφορά την περίοδο ισχύος και τον προορισμό). Η αποζημίωση καταβάλλεται σε χρήμα κατόπιν αιτήματος του επιβάτη.
6. Η αποζημίωση του κομίστρου δεν μειώνεται με τη χρέωση εξόδων συναλλαγής, όπως τέλη, τηλεφωνικά έξοδα ή γραμματόσημα. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δύνανται να ορίσουν το ελάχιστο χρηματικό όριο κάτω του οποίου δεν καταβάλλεται αποζημίωση. Το όριο αυτό δεν υπερβαίνει τα 4 EUR ανά εισιτήριο.
7. Ο επιβάτης δεν έχει δικαίωμα για αποζημίωση εάν πληροφορήθηκε την καθυστέρηση πριν από την αγορά του εισιτηρίου, ή εάν η ώρα άφιξης λόγω συνέχισης σε διαφορετική γραμμή ή επαναδρομολόγησης παραμένει κάτω των 60 λεπτών.

8. Ο επιβάτης δεν δικαιούται αποζημίωση σε περίπτωση καθυστέρησης, ματαίωσης και απώλειας ανταπόκρισης που προκαλείται άμεσα από ή συνδέεται εγγενώς με τα εξής:
- α) περιστάσεις που δεν συνδέονται με τη λειτουργία του σιδηροδρόμου, όπως ακραίες καιρικές συνθήκες ή σοβαρές φυσικές καταστροφές, τις οποίες η σιδηροδρομική επιχείρηση, ενώ έλαβε την απαιτούμενη μέριμνα σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περίπτωσης, δεν μπορούσε να αποφύγει και των οποίων τις συνέπειες δεν μπορούσε να αποτρέψει·
  - β) σφάλμα του επιβάτη· ή
  - γ) συμπεριφορά τρίτου την οποία η σιδηροδρομική επιχείρηση, ενώ έλαβε την απαιτούμενη μέριμνα σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περίπτωσης, δεν μπορούσε να αποφύγει και της οποίας τις συνέπειες δεν μπορούσε να αποτρέψει, όπως αυτοκτονία, παρουσία προσώπων στην τροχιά, κλοπή καλωδίων, καταστάσεις έκτακτης ανάγκης επί της αμαξοστοιχίας, ενέργειες επιβολής του νόμου, δολιοφθορά ή τρομοκρατία·

Οι απεργίες του προσωπικού της σιδηροδρομικής επιχείρησης, οι ενέργειες ή παραλείψεις άλλων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν την ίδια σιδηροδρομική υποδομή και οι ενέργειες ή παραλείψεις των διαχειριστών υποδομής και των υπεύθυνων σταθμού δεν καλύπτονται από την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου του παρόντος στοιχείου.

[...]

Άρθρο 18
Συνδρομή

1. Σε περίπτωση καθυστέρησης στην άφιξη ή στην αναχώρηση, **ή ματαιώσης δρομολογίου**, οι επιβάτες τηρούνται ενήμεροι σχετικά με την κατάσταση και σχετικά με την εκτιμώμενη ώρα αναχώρησης και την εκτιμώμενη ώρα άφιξης **του δρομολογίου ή του δρομολογίου αντικατάστασης**, από τη σιδηροδρομική επιχείρηση [...] ή από τον υπεύθυνο σταθμού, αμέσως μόλις υπάρξουν σχετικές πληροφορίες. **Όταν οι πωλητές εισιτηρίων και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες διαθέτουν τις πληροφορίες αυτές, τις παρέχουν επίσης στον επιβάτη.**

2. Σε περίπτωση καθυστέρησης κατά την παράγραφο 1 διάρκειας 60 λεπτών **ή περισσότερο, ή ματαιώσης δρομολογίου, η σιδηροδρομική επιχείρηση η οποία εκτελεί το δρομολόγιο που υφίσταται καθυστέρηση ή ματαιώνεται προσφέρει** στους επιβάτες δωρεάν:
  - α) γεύματα και αναψυκτικά ανάλογα με το χρόνο αναμονής, εάν υπάρχουν στην αμαξοστοιχία ή στο σταθμό ή μπορούν να εξασφαλισθούν ευλόγως λαμβανομένων υπόψη κριτηρίων όπως η απόσταση του προμηθευτή, ο χρόνος παράδοσης και το κόστος·

  - β) ξενοδοχείο ή άλλο κατάλυμα και μεταφορά μεταξύ του σιδηροδρομικού σταθμού και του τόπου καταλύματος, σε περίπτωση που είναι απαραίτητη η παραμονή για μία ή περισσότερες νύκτες ή μια επιπρόσθετη παραμονή, όταν και όπου αυτό είναι υλικά εφικτό·

  - γ) εάν η αμαξοστοιχία είναι ακινητοποιημένη εκτός σταθμού, μεταφορά από την αμαξοστοιχία στο σιδηροδρομικό σταθμό, στον εναλλακτικό τόπο αναχώρησης ή στον τελικό προορισμό, όταν και όπου αυτό είναι υλικά εφικτό.

3. Εάν το σιδηροδρομικό δρομολόγιο **διακόπτεται και** δεν μπορεί να συνεχισθεί πλέον **ή εντός εύλογου χρονικού διαστήματος**, η σιδηροδρομική επιχείρηση [...] **προσφέρει το συντομότερο δυνατόν εναλλακτικές υπηρεσίες μεταφοράς για τους επιβάτες και προβαίνει στις απαραίτητες ρυθμίσεις.**

4. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις πιστοποιούν [...], εφόσον τους ζητηθεί από τον επιβάτη, ότι σημειώθηκε καθυστέρηση, με αποτέλεσμα την απώλεια ανταπόκρισης, ή ότι το δρομολόγιο ματαιώθηκε [...].

5. Κατά την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2, 3 και 4, η ενδιαφερόμενη σιδηροδρομική επιχείρηση προσέχει ιδιαίτερα τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και τα πρόσωπα που τους συνοδεύουν.
6. [...] Όταν καταρτίζονται σχέδια έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το άρθρο 13α παράγραφος 3 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις συντονίζονται με τον υπεύθυνο σταθμού και τον διαχειριστή υποδομής, προκειμένου να είναι προετοιμασμένες για την πιθανότητα σοβαρής διατάραξης και μεγάλης καθυστέρησης που έχει ως αποτέλεσμα σημαντικός αριθμός επιβατών να παραμένουν καθλωμένοι στον σταθμό.

Άρθρο 19

[...]

[...]

Κεφάλαιο V

Άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα

Άρθρο 20

Δικαίωμα μεταφοράς

1. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού, με την ενεργή συμμετοχή εκπροσώπων ατόμων με αναπηρία και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα καθορίζουν, εάν δεν διαθέτουν ήδη, κανόνες πρόσβασης που δεν εισάγουν διακρίσεις για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία, **συμπεριλαμβανομένων των συνοδών τους, των οποίων αυτή η ιδιότητα αναγνωρίζεται από τις εθνικές πρακτικές**, και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα [...]. [...]. **Ο υπεύθυνος σταθμού και η σιδηροδρομική επιχείρηση καθορίζουν στους εν λόγω κανόνες ποια οντότητα είναι υπεύθυνη να παρέχει συνδρομή σε άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα, όπως αναφέρει ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1300/2014 της Επιτροπής.**
2. Η κράτηση και η έκδοση εισιτηρίων σε άτομα με αναπηρία και σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα πραγματοποιείται χωρίς επιπλέον κόστος. Η σιδηροδρομική επιχείρηση, ο πωλητής εισιτηρίων ή ο ταξιδιωτικός πράκτορας μπορεί να αρνηθεί την κράτηση ή την έκδοση εισιτηρίου σε άτομο με αναπηρία ή σε άτομο με μειωμένη κινητικότητα ή να απαιτήσει να συνοδεύεται το άτομο αυτό από άλλο άτομο μόνον εφόσον τούτο είναι απολύτως αναγκαίο για την τήρηση των διατάξεων πρόσβασης περί των οποίων η παράγραφος 1.

Άρθρο 21

Πληροφορίες στα άτομα με αναπηρία και σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα

1. Κατόπιν σχετικού αιτήματος, ο υπεύθυνος σταθμού, η σιδηροδρομική επιχείρηση, ο πωλητής εισιτηρίων ή ο ταξιδιωτικός πράκτορας παρέχουν στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα πληροφορίες, και σε προσβάσιμη μορφή σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας που καθορίζονται στους κανονισμούς της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 454/2011 και αριθ. 1300/2014 και στην οδηγία (ΕΕ) 2019/882, σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης στον σταθμό και τις σχετικές εγκαταστάσεις, στις σιδηροδρομικές υπηρεσίες και σχετικά με τις συνθήκες πρόσβασης στο τροχαίο υλικό, σύμφωνα με τους κανόνες πρόσβασης με την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1, και ενημερώνουν τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα για τις διευκολύνσεις επί της αμαξοστοιχίας.
2. Όταν σιδηροδρομική επιχείρηση, πωλητής εισιτηρίων ή ταξιδιωτικός πράκτορας εφαρμόζουν την παρέκκλιση του άρθρου 20 παράγραφος 2, ενημερώνουν γραπτώς, κατόπιν σχετικού αιτήματος, το ενδιαφερόμενο άτομο με αναπηρία ή άτομο με μειωμένη κινητικότητα για τους λόγους που το πράττουν, εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την άρνηση της κράτησης ή της έκδοσης του εισιτηρίου ή της επιβολής του όρου για συνοδεία. Η σιδηροδρομική επιχείρηση, ο πωλητής εισιτηρίων και ο ταξιδιωτικός πράκτορας καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να προτείνουν στο συγκεκριμένο άτομο εναλλακτική λύση μεταφοράς με βάση τις ανάγκες προσβασιμότητας του ατόμου.
3. Στις περιπτώσεις μη επανδρωμένων σταθμών, η σιδηροδρομική επιχείρηση και ο υπεύθυνος σταθμού εξασφαλίζουν ότι προβάλλονται ευκόλως διαθέσιμες πληροφορίες, και σε προσβάσιμη μορφή σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας των κανονισμών της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 454/2011 και αριθ. 1300/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882, σύμφωνα με τους κανόνες πρόσβασης περί των οποίων το άρθρο 20 παράγραφος 1, όσον αφορά τους πλησιέστερους επανδρωμένους σταθμούς και αμέσως διαθέσιμη συνδρομή για τα άτομα με αναπηρία και για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

Συνδρομή στον σιδηροδρομικό σταθμό και επί της αμαξοστοιχίας

1. Σε άτομα με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα παρέχεται συνδρομή ως εξής:

- α) Ο συνοδός, του οποίου αυτή η ιδιότητα έχει αναγνωριστεί ως σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές, μπορεί να ταξιδεύει με ειδικό κόμιστρο και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, δωρεάν και να κάθεται, όταν είναι εφικτό, δίπλα στο άτομο με αναπηρία.

Όταν μια σιδηροδρομική επιχείρηση απαιτεί να συνοδεύεται το άτομο με αναπηρία επί της αμαξοστοιχίας σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2, ο συνοδός δικαιούται να ταξιδεύει δωρεάν και να κάθεται, όπου είναι εφικτό, δίπλα στο άτομο με αναπηρία.

Επιτρέπεται να συνοδεύονται από σκύλο οδηγό σύμφωνα με τη συναφή εθνική νομοθεσία·

- [...] β) κατά την αναχώρηση, μετεπιβίβαση ή άφιξη σε επανδρωμένο σιδηροδρομικό σταθμό [...] παρέχεται συνδρομή [...] δωρεάν κατά τρόπο ώστε το πρόσωπο αυτό να είναι σε θέση να επιβιβαστεί στην αμαξοστοιχία, να μετεπιβιβαστεί σε σιδηροδρομικό δρομολόγιο ανταπόκρισης για το οποίο διαθέτει εισιτήριο ή να αποβιβαστεί από την αμαξοστοιχία [...]. Η συνδρομή αυτή είναι διαθέσιμη πάντοτε όταν υπάρχει εκπαιδευμένο προσωπικό εν υπηρεσία στο σταθμό·

γ) σε μη επανδρωμένους σιδηροδρομικούς σταθμούς, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις παρέχουν δωρεάν συνδρομή επί της αμαξοστοιχίας, καθώς και κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση από αυτήν, εάν η αμαξοστοιχία συνοδεύεται από εκπαιδευμένο προσωπικό·

[...]δ) εφόσον δεν υπάρχει εκπαιδευμένο προσωπικό συνοδείας επί της αμαξοστοιχίας και στο σταθμό, **καταβάλλεται** κάθε εύλογη προσπάθεια ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε [...] άτομα **με αναπηρία** ή με μειωμένη κινητικότητα να έχουν πρόσβαση στις σιδηροδρομικές μετακινήσεις.

[...]

[...]

ε) η σιδηροδρομική επιχείρηση καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια για την παροχή πρόσβασης στις ίδιες υπηρεσίες επί της αμαξοστοιχίας με τους άλλους επιβάτες, όταν τα πρόσωπα αυτά δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες ανεξαρτήτως και ασφαλώς.

5. Οι κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 καθορίζουν τις λεπτομέρειες για τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 23

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Όροι παροχής της συνδρομής

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι υπεύθυνοι σταθμού, οι πωλητές εισιτηρίων και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες συνεργάζονται για να παρέχουν συνδρομή σε άτομα με αναπηρία και σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα, [...] **όπως καθορίζουν τα άρθρα 20 και 22**, σύμφωνα με τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) η συνδρομή παρέχεται υπό τον όρο ότι κοινοποιείται **από τον επιβάτη ή τον αντιπρόσωπό του** η ανάγκη του [...] επιβάτη για παροχή συνδρομής στη σιδηροδρομική επιχείρηση, στον υπεύθυνο σταθμού, στον πωλητή εισιτηρίων ή στον ταξιδιωτικό πράκτορα από τον οποίο αγοράστηκε το εισιτήριο, **ή στο ενιαίο σημείο επαφής που αναφέρεται στο στοιχείο στ), κατά περίπτωση**, τουλάχιστον 48 ώρες πριν από τη στιγμή που απαιτείται η συνδρομή. **Οι εν λόγω κοινοποιήσεις διαβιβάζονται σε όλες τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους υπεύθυνους σταθμού που εμπλέκονται στο δρομολόγιο.** Όταν το εισιτήριο ή το εισιτήριο απεριορίστων διαδρομών επιτρέπει πολλαπλά δρομολόγια, αρκεί μία κοινοποίηση, εφόσον παρέχονται επαρκείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των επόμενων ταξιδιών και εν πάση περιπτώσει τουλάχιστον 48 ώρες πριν από την πρώτη φορά που απαιτείται συνδρομή. **Ο επιβάτης ή ο εκπρόσωπός του καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια ώστε να ενημερώσει σχετικά με την ενδεχόμενη ματαίωση των εν λόγω επακόλουθων δρομολογίων τουλάχιστον 12 ώρες πριν.** [...]
- β) οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι υπεύθυνοι σταθμού, οι πωλητές εισιτηρίων και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την παραλαβή κοινοποιήσεων. **Όταν οι πωλητές εισιτηρίων δεν είναι σε θέση να επεξεργαστούν τις εν λόγω κοινοποιήσεις, αναφέρουν εναλλακτικά σημεία αγοράς ή εναλλακτικά μέσα για την κοινοποίηση.**
- γ) εάν δεν υπάρξει κοινοποίηση κατά την έννοια του στοιχείου α), η σιδηροδρομική επιχείρηση και ο υπεύθυνος σταθμού καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την παροχή συνδρομής ώστε το άτομο με αναπηρία ή το άτομο με μειωμένη κινητικότητα να μπορέσει να ταξιδέψει.

- δ) [...] ο υπεύθυνος σταθμού ή οποιοσδήποτε άλλος αρμόδιος καθορίζει σημεία [...] όπου τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα μπορούν να γνωστοποιήσουν την άφιξή τους στο σιδηροδρομικό σταθμό και [...] να ζητήσουν συνδρομή·
- ε) συνδρομή παρέχεται εφόσον το άτομο με αναπηρία ή το άτομο με μειωμένη κινητικότητα παρουσιαστεί στο καθορισμένο σημείο την ώρα που έχει καθορίσει η σιδηροδρομική επιχείρηση ή ο υπεύθυνος σταθμού που παρέχει τη συνδρομή αυτή. Η καθορισμένη ώρα δεν υπερβαίνει τα 60 λεπτά πριν από τη δημοσιευμένη ώρα αναχώρησης ή από την ώρα κατά την οποία πρέπει να επιβιβασθούν όλοι οι επιβάτες. Εάν δεν έχει καθοριστεί ώρα κατά την οποία πρέπει να παρουσιαστεί, το άτομο με αναπηρία ή το άτομο με μειωμένη κινητικότητα, παρουσιάζεται τουλάχιστον 30 λεπτά πριν από τη δημοσιευμένη ώρα αναχώρησης ή από την ώρα κατά την οποία πρέπει να παρουσιασθούν όλοι οι επιβάτες.
- στ) **Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους υπεύθυνους σταθμού και τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις στην επικράτειά τους να συνεργάζονται για τη δημιουργία και λειτουργία ενιαίων σημείων επαφής για άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Οι όροι για τη λειτουργία των ενιαίων σημείων επαφής καθορίζονται στους κανόνες προσβασιμότητας που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1. Τα εν λόγω ενιαία σημεία επαφής έχουν τις εξής ευθύνες:**
- (i) **αποδέχονται αιτήματα παροχής συνδρομής σε σταθμούς·**
  - (ii) **κοινοποιούν ατομικά αιτήματα παροχής συνδρομής στους υπεύθυνους σταθμού και στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις· και**
  - (iii) **παρέχουν πληροφορίες για την προσβασιμότητα.**

Αποζημίωση για εξοπλισμό μετακίνησης, [...] βοηθήματα και σκύλους οδηγούς

1. Εάν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού προκαλέσουν απώλεια ή ζημία σε **εξοπλισμό μετακίνησης, όπως αναπηρικό αμαξίδιο ή [...] βοήθημα, [...] ή απώλεια ή τραυματισμό πιστοποιημένου** σκύλου οδηγού που χρησιμοποιείται από άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα, ευθύνονται και αποζημιώνουν την απώλεια ή τη ζημία.
2. Η κατά την παράγραφο 1 αποζημίωση ισούται με το κόστος αντικατάστασης ή επισκευής του εξοπλισμού **μετακίνησης ή των βοηθήματος** που απωλέσθηκε ή υπέστη ζημία. **Για τους σκύλους οδηγούς, η αποζημίωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ισούται με το κόστος αντικατάστασης ή τη θεραπεία του τραύματος.**
3. [...] **Όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 1**, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού καταβάλλουν **κάθε** εύλογη προσπάθεια για την προσωρινή αντικατάσταση εξοπλισμού [...] **μετακίνησης ή βοηθήματος που απαιτείται άμεσα** [...]. Επιτρέπεται στο άτομο με αναπηρία ή στο άτομο με μειωμένη κινητικότητα να κρατήσει προσωρινά τον **συγκεκριμένο** εξοπλισμό ή βοήθημα μέχρι να του καταβληθεί η κατά τις παραγράφους 1 και 2 αποζημίωση.

Εκπαίδευση του προσωπικού

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού:

- α) μεριμνούν ώστε όλο το προσωπικό [...] που παρέχει, **στο πλαίσιο των τακτικών καθηκόντων του**, απευθείας συνδρομή σε άτομα με αναπηρία και σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα, να γνωρίζει με ποιον τρόπο να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ατόμων με αναπηρία και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, καθώς και των ατόμων με ψυχική βλάβη και νοητική υστέρηση·
- β) παρέχουν εκπαίδευση **και τακτική επιμόρφωση**, προκειμένου να γνωστοποιούνται περισσότερο οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία **και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα** σε όλο το προσωπικό που εργάζεται στο σταθμό **και επί της αμαξοστοιχίας** και έρχεται σε άμεση επαφή με το επιβατικό κοινό· [...]

[...]

[...]

Κεφάλαιο VI

Ασφάλεια, καταγγελίες και ποιότητα υπηρεσίας

Άρθρο 27

Προσωπική ασφάλεια των επιβατών

Σε συμφωνία με τις δημόσιες αρχές, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι διαχειριστές υποδομής και οι υπεύθυνοι σταθμού λαμβάνουν μέτρα στους αντίστοιχους τομείς αρμοδιοτήτων τους και τα προσαρμόζουν στο επίπεδο ασφάλειας που ορίζουν οι δημόσιες αρχές ώστε να διασφαλίζεται η προσωπική ασφάλεια των επιβατών στους σιδηροδρομικούς σταθμούς και στις αμαξοστοιχίες και να αντιμετωπίζονται οι κίνδυνοι. Συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πληροφορίες για τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την αποτροπή πράξεων που ενδέχεται να υποβιβάσουν το επίπεδο ασφάλειας.

Άρθρο 28

Καταγγελίες

1. Κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση [...] και κάθε υπεύθυνος σταθμού όπου διακινούνται κατά μέσο όρο ετησίως άνω των 10 000 επιβατών την ημέρα συγκροτεί μηχανισμό διεκπεραίωσης καταγγελιών για τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που καλύπτει ο παρών κανονισμός στο αντίστοιχο πεδίο αρμοδιότητας¹⁶. Γνωστοποιούν ευρέως στους επιβάτες τους οικείους τρόπους επαφής και τη γλώσσα ή τις γλώσσες εργασίας τους. **Ο εν λόγω μηχανισμός δεν ισχύει για το Κεφάλαιο III¹⁷.**

---

¹⁶ *Να προστεθεί νέα αιτιολογική παράγραφος: Για την αποτελεσματική διεκπεραίωση των καταγγελιών, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να δημιουργούν κοινούς μηχανισμούς εξυπηρέτησης πελατών και διεκπεραίωσης καταγγελιών.*

¹⁷ *Να προστεθεί νέα αιτιολογική παράγραφος: Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν θίγουν τα δικαιώματα των επιβατών να υποβάλλουν καταγγελία σε εθνικό φορέα ή να ζητούν έννομη προστασία σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες.*

2. **Βάσει των μηχανισμών της παραγράφου 1**, οι επιβάτες μπορούν να υποβάλλουν καταγγελία σε κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση [...] ή υπεύθυνο σταθμού [...] **όσον αφορά τα αντίστοιχα πεδία αρμοδιοτήτων τους**. Οι καταγγελίες υποβάλλονται εντός [...] **τριών μηνών** από το περιστατικό για το οποίο υποβάλλεται καταγγελία. Εντός ενός μηνός από την παραλαβή της καταγγελίας, ο αρμόδιος απαντά αιτιολογημένα ή, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, ενημερώνει τον επιβάτη **ότι θα λάβει απάντηση** [...] εντός προθεσμίας η οποία δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες από την ημερομηνία παραλαβής της καταγγελίας. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις [...] και οι υπεύθυνοι σταθμού [...] διατηρούν τα αναγκαία δεδομένα για την αξιολόγηση της καταγγελίας [...] καθ' **όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διεκπεραίωσης της καταγγελίας, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών διεκπεραίωσης καταγγελιών που αναφέρονται στα άρθρα 33 και 34**, και [...] τα καθιστούν διαθέσιμα στους εθνικούς φορείς επιβολής, κατόπιν αιτήματος.
3. Στα στοιχεία της διαδικασίας διεκπεραίωσης της καταγγελίας έχει πρόσβαση **το κοινό, συμπεριλαμβανομένων** των ατόμων με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα.
4. Η σιδηροδρομική επιχείρηση δημοσιεύει στην [...] έκθεση του άρθρου 29 τον αριθμό και τις κατηγορίες των καταγγελιών που παρέλαβε και διεκπεραίωσε, τον χρόνο απάντησης και τα μέτρα βελτίωσης που ενδεχομένως έλαβε.

Πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών

1. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις [...] καθορίζουν πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών και εφαρμόζουν σύστημα διαχείρισης της ποιότητας προκειμένου να τη διατηρήσουν. Αυτά τα πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών καλύπτουν τουλάχιστον τα θέματα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ.
2. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις [...] παρακολουθούν τις επιδόσεις τους όπως αντανακλώνται στα πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις [...] δημοσιεύουν έκθεση για τις επιδόσεις τους όσον αφορά τα πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών [...] **στον ιστότοπό τους το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου [ΕΕ: Να προστεθεί το έτος έναρξης ισχύος + 2 έτη] και στη συνέχεια ανά δύο έτη.** Επιπλέον, οι εν λόγω εκθέσεις δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης .
3. **Οι υπεύθυνοι σταθμού καθορίζουν πρότυπα ποιότητας υπηρεσιών με βάση τα σχετικά στοιχεία που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ. Παρακολουθούν τις επιδόσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω πρότυπα και παρέχουν πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις τους στις εθνικές δημόσιες αρχές κατόπιν αιτήματος.**

Κεφάλαιο VII

Ενημέρωση και επιβολή

Άρθρο 30

Ενημέρωση των επιβατών για τα δικαιώματά τους

1. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι υπεύθυνοι σταθμού, οι πωλητές εισιτηρίων και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες, όταν πωλούν εισιτήρια σιδηροδρομικών μεταφορών, ενημερώνουν τους επιβάτες για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει του παρόντος κανονισμού. Προκειμένου να συμμορφωθούν προς την υποχρέωση αυτή πληροφόρησης, οι ανωτέρω μπορούν να χρησιμοποιούν περίληψη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού την οποία συντάσσει η Επιτροπή σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης και τη θέτει στη διάθεσή τους. Πέραν αυτού, περιλαμβάνουν σημείωση στο εισιτήριο, είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο, και σε μορφή προσιτή στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην οδηγία **(ΕΕ) 2019/882 και στον κανονισμό της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 1300/2014**. Στην εν λόγω σημείωση προσδιορίζεται πού παρέχονται πληροφορίες σε περίπτωση ματαίωσης, απώλειας ανταπόκρισης ή μεγάλης καθυστέρησης. **Όταν δεν είναι εφικτή η γνωστοποίηση επί του εισιτηρίου, ο επιβάτης ενημερώνεται με άλλα μέσα.**
2. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι σταθμού ενημερώνουν τους επιβάτες, και σε μορφή προσβάσιμη σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας της οδηγίας **(ΕΕ) 2019/882 και του κανονισμού της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 1300/2014**, τόσο στο σταθμό όσο και εντός της αμαξοστοιχίας, για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού και σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας του φορέα ή φορέων που έχει ορίσει κάθε κράτος μέλος ως υπεύθυνο σύμφωνα με το άρθρο 31.

Άρθρο 31

Ορισμός εθνικών φορέων επιβολής

Κάθε κράτος μέλος ορίζει έναν ή περισσότερους φορείς υπεύθυνους για την επιβολή της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Κάθε φορέας λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων των επιβατών.

Κάθε φορέας διαθέτει ανεξαρτησία όσον αφορά τα θέματα οργάνωσής του, χρηματοδότησης, νομικής διάρθρωσης και λήψης των αποφάσεών του, απέναντι σε οποιονδήποτε διαχειριστή υποδομής, φορέα χρέωσης, φορέα κατανομής ή σιδηροδρομική επιχείρηση.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τον οριζόμενο σύμφωνα με το παρόν άρθρο φορέα ή φορείς που ορίζονται και τα αντίστοιχα πεδία ευθύνης τους.

Οι υποχρεώσεις επιβολής όσον αφορά τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, τους υπεύθυνους σταθμού και τους διαχειριστές υποδομής που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο δεν ισχύουν για την Κύπρο και τη Μάλτα, εφόσον δεν υφίσταται σιδηροδρομικό δίκτυο στην αντίστοιχη επικράτειά τους.

Άρθρο 32

Καθήκοντα επιβολής

1. Οι εθνικοί φορείς επιβολής παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς τη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό, **καθώς και με τους κανονισμούς 454/2011 και 1300/2014 της Επιτροπής, εφόσον ο παρών κανονισμός παραπέμπει σε αυτούς**, και λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για να διασφαλίζεται ότι τηρούνται τα δικαιώματα των επιβατών. Προς τον σκοπό αυτό, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι υπεύθυνοι σταθμού και οι διαχειριστές υποδομής παρέχουν στους εν λόγω φορείς τα σχετικά έγγραφα και πληροφορίες κατόπιν αιτήματός τους. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι φορείς λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που τους υποβάλλει ο φορέας που έχει ορισθεί για τη διεκπεραίωση των καταγγελιών κατά το άρθρο 33, εφόσον πρόκειται για διαφορετικό φορέα. Μπορούν επίσης να αποφασίζουν μέτρα επιβολής για μεμονωμένες καταγγελίες που διαβιβάζει ο φορέας αυτός.
2. Οι εθνικοί φορείς επιβολής δημοσιεύουν στατιστικές για τις δραστηριότητές τους, καθώς και για τις κυρώσεις που επέβαλαν, ανά δύο έτη, το αργότερο στα τέλη [...] **Ιουνίου** του επόμενου ημερολογιακού έτους.

3. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις παρέχουν τα οικεία στοιχεία επικοινωνίας στον εθνικό φορέα ή φορείς επιβολής των κρατών μελών στα οποία δραστηριοποιούνται.

Άρθρο 33

Διεκπεραίωση καταγγελιών από εθνικούς φορείς επιβολής ή άλλους ορισθέντες φορείς

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των καταναλωτών να επιδιώκουν εναλλακτικό τρόπο επανόρθωσης σύμφωνα με την οδηγία 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸, μετά από ατελέσφορη υποβολή καταγγελίας στη σιδηροδρομική επιχείρηση [...] ή στον υπεύθυνο σταθμού σύμφωνα με το άρθρο 28, ο επιβάτης μπορεί να υποβάλει καταγγελία σε [...] φορέα που αναφέρεται στην παράγραφο 2 εντός 3 μηνών από την παραλαβή της πληροφορίας για την απόρριψη της αρχικής καταγγελίας. Εάν δεν ληφθεί απάντηση εντός 3 μηνών από την υποβολή της αρχικής καταγγελίας, ο επιβάτης δικαιούται να υποβάλει καταγγελία στον φορέα που αναφέρεται στην παράγραφο 2. [...] Όταν απαιτείται, ο εν λόγω φορέας ενημερώνει τον καταγγέλλοντα σχετικά με το δικαίωμά του να υποβάλει καταγγελία σε εναλλακτικό φορέα επίλυσης διαφορών, προκειμένου να επιδιώξει ατομική επανόρθωση.
2. Κάθε επιβάτης δύναται να υποβάλει καταγγελία είτε στον εθνικό φορέα επιβολής είτε σε οποιονδήποτε άλλον φορέα που κράτος μέλος έχει ορίσει προς τον σκοπό αυτόν, για παραβίαση του παρόντος κανονισμού.
3. Ο φορέας βεβαιώνει την παραλαβή της καταγγελίας εντός δύο εβδομάδων από την παραλαβή της. Η διαδικασία διεκπεραίωσης της καταγγελίας διαρκεί το πολύ τρεις μήνες από την ημερομηνία κατάρτισης του φακέλου της καταγγελίας. Σε σύνθετες περιπτώσεις, ο φορέας δύναται [...] να παρατείνει το διάστημα αυτό σε έξι μήνες. Στην περίπτωση αυτή, ενημερώνει τον επιβάτη για τους λόγους της παράτασης και για τον χρόνο που αναμένεται να χρειασθεί για την περάτωση της διαδικασίας. Οι μόνες περιπτώσεις που μπορούν να διαρκέσουν περισσότερο από έξι μήνες είναι όσες περιλαμβάνουν δικαστική διαδικασία. Εφόσον ο φορέας είναι ταυτόχρονα φορέας εναλλακτικής επίλυσης διαφορών κατά την οδηγία 2013/11/ΕΕ, ισχύουν τα χρονικά όρια που καθορίζονται στην εν λόγω οδηγία.

---

¹⁸ Οδηγία 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 14).

Τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα έχουν πρόσβαση στη διαδικασία διεκπεραίωσης καταγγελιών.

4. Οι καταγγελίες επιβατών για περιστατικό στο οποίο εμπλέκεται σιδηροδρομική επιχείρηση διεκπεραιώνονται από τον [...] φορέα που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του κράτους μέλους που αδειοδότησε τη σιδηροδρομική επιχείρηση.
5. Εφόσον η καταγγελία σχετίζεται με ισχυρισμούς παραβιάσεων από τον υπεύθυνο σταθμού ή τον διαχειριστή υποδομής, [...] **αρμόδιος για την επεξεργασία της καταγγελίας είναι ο αναφερόμενος στην παράγραφο 2 φορέας** του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου συνέβη το περιστατικό.
6. Στο πλαίσιο της συνεργασίας τους σύμφωνα με το άρθρο 34, οι [...] φορείς επιβολής δύνανται να παρεκκλίνουν από τις παραγράφους 4 και 5 εφόσον για βάσιμους λόγους, και ιδίως εξαιτίας της γλώσσας ή του τόπου διαμονής, είναι προς το συμφέρον του επιβάτη.

Άρθρο 34

Ανταλλαγή πληροφοριών και διασυνοριακή συνεργασία των εθνικών φορέων επιβολής

1. Εφόσον έχουν ορισθεί διαφορετικοί φορείς βάσει των άρθρων 31 και 33, καταρτίζονται μηχανισμοί υποβολής αναφορών για να διασφαλίζεται η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορέων, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, ώστε να διευκολύνεται ο εθνικός φορέας επιβολής στην εκτέλεση των καθηκόντων εποπτείας και επιβολής και να μπορεί ο φορέας διεκπεραίωσης των καταγγελιών που έχει ορισθεί βάσει του άρθρου 33 να συλλέγει τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εξέταση μεμονωμένων καταγγελιών.
2. Οι εθνικοί φορείς επιβολής ανταλλάσσουν μεταξύ τους πληροφορίες σχετικά με τις εργασίες τους και σχετικά με τις αρχές και πρακτικές που διέπουν τη λήψη των αποφάσεών τους, για τους σκοπούς συντονισμού. Η Επιτροπή τους στηρίζει στο έργο αυτό.

3. [...] Σε σύνθετες περιπτώσεις, όπως περιπτώσεις με πολλές καταγγελίες ή πολλούς φορείς εκμετάλλευσης, διασυνοριακά ταξίδια ή ατυχήματα στην επικράτεια κράτους μέλους άλλου από εκείνο που αδειοδότησε τη σιδηροδρομική επιχείρηση, και ιδίως όταν είναι ασαφές ποιος είναι ο αρμόδιος εθνικός φορέας επιβολής, ή όταν διευκολύνεται ή επισπεύδεται η επίλυση της καταγγελίας, οι εθνικοί φορείς επιβολής συνεργάζονται προκειμένου να ορίσουν τον ‘επικεφαλής’ φορέα, ο οποίος ενεργεί ως ενιαίο σημείο επαφής για τους επιβάτες. Όλοι οι εμπλεκόμενοι εθνικοί φορείς επιβολής συνεργάζονται για να διευκολύνουν την επίλυση της καταγγελίας (όπως επίσης ανταλλάσσουν πληροφορίες, βοηθούν στη μετάφραση εγγράφων και παρέχουν πληροφορίες για τις συνθήκες περιστατικών). Οι επιβάτες ενημερώνονται ποιος είναι ο φορέας που ενεργεί ως ‘επικεφαλής’.

Κεφάλαιο VIII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 35

Κυρώσεις

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις που εφαρμόζονται στις περιπτώσεις παραβίασης του παρόντος κανονισμού και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο ώστε να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τους εν λόγω κανόνες και μέτρα στην Επιτροπή αμελλητί κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση που τους επηρεάζει.
2. Στο πλαίσιο της συνεργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 34, ο εθνικός φορέας επιβολής που είναι αρμόδιος για τους σκοπούς του άρθρου 33 παράγραφοι 3 και 4, κατόπιν αιτήματος του εθνικού φορέα επιβολής που χειρίζεται την καταγγελία, διερευνά την παραβίαση του παρόντος κανονισμού που διαπίστωσε ο εν λόγω φορέας και, εάν χρειάζεται, επιβάλλει κυρώσεις.

Άρθρο 36

Εξουσιοδότηση

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 37 με σκοπό:

- (i) την προσαρμογή του χρηματικού ποσού του άρθρου 13 παράγραφος 2 [...], προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές του πανευρωπαϊκού εναρμονισμένου δείκτη των τιμών καταναλωτή, εξαιρουμένης της ενέργειας και των μη μεταποιημένων προϊόντων, όπως δημοσιεύεται από την Επιτροπή (Eurostat)·
- (ii) την τροποποίηση του Παραρτήματος I [...], προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι τροποποιήσεις των ενιαίων νομικών κανόνων σχετικά με τη Διεθνή Σύμβαση σιδηροδρομικής μεταφοράς επιβατών και αποσκευών (CIV), όπως καθορίζονται στο προσάρτημα Α της Σύμβασης για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF) [...].

Εξουσιοδότηση

1. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων κατά το άρθρο 36 ανατίθεται στην Επιτροπή για διάστημα πέντε ετών από [ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού]. Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με την εξουσία που της ανατίθεται το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της πενταετούς περιόδου. Η ανάθεση εξουσίας παρατείνεται σιωπηρά για περιόδους της ίδιας διάρκειας, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο αντιταχθούν στην εν λόγω παράταση το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη λήξη κάθε περιόδου.
3. Η εξουσιοδότηση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης επιφέρει τη λήξη της εξουσιοδότησης που αναφέρεται στην απόφαση. Η απόφαση παράγει αποτελέσματα την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Η απόφαση δεν θίγει το κύρος άλλων κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου¹⁹.
5. Η Επιτροπή, μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

---

¹⁹ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1).

6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ μόνο εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο δεν εγείρει αντιρρήσεις εντός δύο μηνών από την ημέρα κοινοποίησης της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή εάν, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν εγείρουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 38

Έκθεση

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα του παρόντος κανονισμού πέντε έτη από την έκδοση του παρόντος κανονισμού.

Η έκθεση βασίζεται σε πληροφοριακά στοιχεία τα οποία πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Η έκθεση συνοδεύεται, εφόσον απαιτείται, από σχετικές προτάσεις.

Άρθρο 39

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 **καταργείται με ισχύ από την [ΕΕ: να προστεθεί η ημερομηνία έναρξης ισχύος +24 μήνες].**

Οι παραπομπές του καταργηθέντος κανονισμού θεωρούνται παραπομπές του παρόντος κανονισμού και νοούνται σύμφωνα τον πίνακα αντιστοιχίας στο παράρτημα V.

Άρθρο 40

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την [EE: να προστεθεί η ημερομηνία έναρξης ισχύος + 24 μήνες].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Απόσπασμα από τους ενιαίους κανόνες σχετικά με τη Σύμβαση διεθνούς σιδηροδρομικής μεταφοράς επιβατών (CIV)

Προσάρτημα Α

της Σύμβασης για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF) της 9ης Μαΐου 1980, όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο για την τροποποίηση της σύμβασης για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές της 3ης Ιουνίου 1999

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι:

- α) «μεταφορέας»: ο συμβατικός μεταφορέας με τον οποίο ο επιβάτης έχει συνάψει τη σύμβαση μεταφοράς σύμφωνα με τους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες ή διαδοχικός μεταφορέας που υπέχει ευθύνη βάσει της παρούσας σύμβασης·
- β) «υποκαθιστών μεταφορέας: νοείται η σιδηροδρομική επιχείρηση, η οποία δεν έχει συνάψει τη σύμβαση μεταφοράς με τον επιβάτη αλλά στην οποία ο μεταφορέας που αναφέρεται στο στοιχείο α) έχει αναθέσει, πλήρως ή εν μέρει, την εκτέλεση της σιδηροδρομικής μεταφοράς·
- γ) «γενικοί όροι μεταφοράς»: οι όροι του μεταφορέα υπό μορφή γενικών όρων ή κομίστρων που ισχύουν νόμιμα σε κάθε κράτος μέλος και οι οποίοι, με τη σύναψη της σύμβασης μεταφοράς, έχουν καταστεί ακέραιο μέρος της·
- δ) «όχημα»: μηχανοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο που μεταφέρεται με την ευκαιρία μεταφοράς επιβατών.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΣΥΝΑΨΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Άρθρο 6

Σύμβαση μεταφοράς

1. Με τη σύμβαση μεταφοράς, ο μεταφορέας δεσμεύεται να μεταφέρει τον επιβάτη καθώς και, κατά περίπτωση, αποσκευές και οχήματα στον τόπο προορισμού και να παραδώσει τις αποσκευές και τα οχήματα στον τόπο προορισμού.
2. Η σύμβαση μεταφοράς πρέπει να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους τίτλους μεταφοράς που παραδίδονται στον επιβάτη. Ωστόσο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 9, η απουσία, η μη κανονικότητα ή η απώλεια του τίτλου μεταφοράς δεν επηρεάζει ούτε την ύπαρξη ούτε την εγκυρότητα της σύμβασης, την οποία εξακολουθούν να διέπουν οι παρόντες ενιαίοι κανόνες.
3. Ο τίτλος μεταφοράς αποτελεί τεκμήριο, μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου, της σύναψης και του περιεχομένου της σύμβασης μεταφοράς.

Άρθρο 7

Τίτλος μεταφοράς

1. Οι Γενικοί Όροι Μεταφοράς καθορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενο των τίτλων μεταφοράς καθώς και τη γλώσσα και τους χαρακτήρες στους οποίους αυτοί πρέπει να τυπώνονται και να συμπληρώνονται.
2. Στον τίτλο μεταφοράς πρέπει τουλάχιστον να αναγράφονται:
  - α) ο μεταφορέας ή οι μεταφορείς·
  - β) η ένδειξη ότι η μεταφορά υπάγεται, παρά οποιαδήποτε αντίθετη ρήτρα, στους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες. Αυτό μπορεί να πραγματοποιείται με την ένδειξη των αρχικών CIV·
  - γ) οποιαδήποτε άλλη ένδειξη απαραίτητη για την απόδειξη της σύναψης και του περιεχομένου του συμβολαίου μεταφοράς και που επιτρέπει στον επιβάτη να διεκδικήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτό το συμβόλαιο.
3. Ο επιβάτης πρέπει, κατά την παραλαβή του τίτλου μεταφοράς, να βεβαιωθεί ότι ο τίτλος μεταφοράς συντάχθηκε σύμφωνα με τις υποδείξεις του.
4. Ο τίτλος μεταφοράς είναι μεταβιβάσιμος εάν δεν είναι ονομαστικός και εάν το ταξίδι δεν έχει αρχίσει.
5. Ο τίτλος μεταφοράς δύναται να συνταχθεί με τη μορφή ηλεκτρονικής εγγραφής των δεδομένων, τα οποία μπορούν να μετατραπούν σε ευανάγνωστους γραφικούς χαρακτήρες. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την εγγραφή και την επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να είναι ισότιμοι από λειτουργική άποψη, κυρίως σε ό,τι αφορά την αποδεικτική ισχύ του τίτλου μεταφοράς που αντιπροσωπεύεται από αυτά τα δεδομένα.

Άρθρο 8

Πληρωμή και επιστροφή του κομίστρου μεταφοράς

1. Το κόμιστρο προκαταβάλλεται, εκτός αν συμφωνείται αντιθέτως μεταξύ επιβάτη και μεταφορέα.
2. Οι Γενικοί Όροι Μεταφοράς καθορίζουν με ποιους όρους λαμβάνει χώρα η επιστροφή του κομίστρου.

Άρθρο 9

Δικαίωμα μεταφοράς. Αποκλεισμός από τη μεταφορά

1. Από την έναρξη του ταξιδιού, ο επιβάτης πρέπει να είναι εφοδιασμένος με έγκυρο τίτλο μεταφοράς και οφείλει να τον επιδεικνύει κατά τον έλεγχο των τίτλων μεταφοράς. Οι Γενικοί Όροι Μεταφοράς μπορούν να προβλέπουν:
  - α) ότι επιβάτης ο οποίος δεν επιδεικνύει έγκυρο τίτλο μεταφοράς οφείλει να καταβάλει, εκτός από το κόμιστρο, πρόστιμο·
  - β) ότι επιβάτης ο οποίος αρνείται την άμεση πληρωμή του κομίστρου ή του προστίμου μπορεί να αποκλειστεί από τη μεταφορά·
  - γ) εάν και με ποιους όρους λαμβάνει χώρα επιστροφή προστίμου.
2. Οι Γενικοί Όροι Μεταφοράς δύνανται να προβλέπουν ότι, επιβάτες οι οποίοι:
  - α) παρουσιάζουν κίνδυνο για την ασφάλεια και την καλή λειτουργία της εκμετάλλευσης ή για την ασφάλεια των άλλων επιβατών·
  - β) ενοχλούν με ανυπόφορο τρόπο τους άλλους επιβάτες,αποκλείονται από τη μεταφορά ή μπορεί να τους ζητηθεί να τερματίσουν το ταξίδι τους και ότι τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν δικαίωμα επιστροφής ούτε του κομίστρου ούτε του τιμήματος που κατέβαλαν για τη μεταφορά των αποσκευών τους.

Άρθρο 10

Εκπλήρωση διοικητικών διατυπώσεων

Ο επιβάτης οφείλει να συμμορφώνεται με τις διατυπώσεις που απαιτούν τα τελωνεία ή άλλες διοικητικές αρχές.

Άρθρο 11

Κατάργηση και καθυστέρηση αμαξοστοιχίας. Απώλεια ανταπόκρισης

Ο μεταφορέας οφείλει, εάν συμβεί κάτι τέτοιο, να βεβαιώσει πάνω στον τίτλο μεταφοράς ότι η αμαξοστοιχία καταργήθηκε ή ότι χάθηκε η ανταπόκριση.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΧΕΙΡΑΠΟΣΚΕΥΩΝ, ΖΩΩΝ, ΑΠΟΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιο Ι Κοινές διατάξεις

Άρθρο 12

Αντικείμενα και ζώα που γίνονται δεκτά

1. Ο επιβάτης μπορεί να πάρει μαζί του αντικείμενα που είναι εύκολο να μεταφερθούν (χειραποσκευές) καθώς και ζώντα ζώα, σύμφωνα με τους Γενικούς Όρους Μεταφοράς. Ωστόσο, ο επιβάτης μπορεί να πάρει μαζί του ογκώδη αντικείμενα σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που περιέχονται στους Γενικούς Όρους Μεταφοράς. Αντικείμενα ή ζώα που πιθανώς ενοχλούν ή παρενοχλούν τους επιβάτες ή προκαλούν ζημιά δεν επιτρέπονται ως χειραποσκευές.
2. Ο επιβάτης μπορεί να αποστείλει, ως αποσκευές, αντικείμενα και ζώα σύμφωνα με τους Γενικούς Όρους Μεταφοράς.
3. Ο μεταφορέας μπορεί να αποδεχτεί τη μεταφορά οχημάτων επ' ευκαιρία της μεταφοράς επιβατών σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις των Γενικών Όρων Μεταφοράς.
4. Η μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων που μεταφέρονται σιδηροδρομικώς, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου, ως χειραποσκευές, αποσκευές, καθώς και εντός ή πάνω σε οχήματα, πρέπει να είναι σύμφωνη με τον κανονισμό σχετικά με τη διεθνή σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (RID).

Άρθρο 13

Επαλήθευση

1. Ο μεταφορέας έχει το δικαίωμα, σε περίπτωση σοβαρής ένδειξης μη τήρησης των όρων μεταφοράς, να επαληθεύσει, όταν οι νόμοι και οι διατάξεις του κράτους όπου η επαλήθευση πρέπει να λάβει χώρα δεν το απαγορεύουν, εάν τα αντικείμενα (χειραποσκευές, αποσκευές, οχήματα συμπεριλαμβανομένου και του φορτίου τους) και τα ζώα που μεταφέρονται πληρούν τους όρους μεταφοράς. Ο επιβάτης πρέπει να κληθεί να παρευρεθεί κατά την επαλήθευση. Εάν δεν παρευρεθεί ή εάν δεν μπορεί να βρεθεί, ο μεταφορέας πρέπει να καλέσει δύο ανεξάρτητους μάρτυρες.
2. Όταν διαπιστωθεί ότι οι όροι μεταφοράς δεν τηρήθηκαν, ο μεταφορέας μπορεί να απαιτήσει από τον επιβάτη την πληρωμή των εξόδων που προκλήθηκαν από την επαλήθευση.

Άρθρο 14

Εκπλήρωση διοικητικών διατυπώσεων

Ο επιβάτης οφείλει, επ' ευκαιρία της μεταφοράς του, να συμμορφώνεται με τις διατυπώσεις που απαιτούνται από τα τελωνεία ή από άλλες διοικητικές αρχές κατά τη μεταφορά αντικειμένων (χειραποσκευών, αποσκευών, οχημάτων συμπεριλαμβανομένου και του φορτίου τους) και ζώων. Οφείλει να παρευρεθεί στον έλεγχο αυτών των αντικειμένων, εκτός εάν προβλέπεται εξαίρεση από τους νόμους και τις διατάξεις κάθε κράτους.

Κεφάλαιο II

Χειραποσκευές και ζώα

Άρθρο 15

Επίβλεψη

Ο επιβάτης οφείλει να επιβλέπει τις χειραποσκευές και τα ζώα που παίρνει μαζί του.

Κεφάλαιο III

Αποσκευές

Άρθρο 16

Αποστολή αποσκευών

1. Οι συμβατικές υποχρεώσεις σχετικά με την προώθηση αποσκευών πρέπει να διαπιστώνονται με δελτίο αποσκευών που παραδίδεται στον επιβάτη.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 22, η απουσία, η μη κανονικότητα ή η απώλεια του δελτίου αποσκευών δεν επηρεάζει ούτε την ύπαρξη ούτε την εγκυρότητα των συμβάσεων σχετικά με την προώθηση των αποσκευών, οι οποίες παραμένουν υποκείμενες στους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες.
3. Το δελτίο αποσκευών αποτελεί τεκμήριο, μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου, της εγγραφής των αποσκευών και των όρων μεταφοράς τους.
4. Μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου, θεωρείται ότι, κατά την ανάληψή τους από το μεταφορέα, οι αποσκευές ήταν εμφανώς σε καλή κατάσταση και ότι ο αριθμός και το βάρος των αποσκευών αντιστοιχούσαν στις ενδείξεις που εμφανίζονται στο δελτίο αποσκευών.

Άρθρο 17

Δελτίο αποσκευών

1. Οι Γενικοί Όροι Μεταφοράς καθορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενο του δελτίου αποσκευών καθώς και τη γλώσσα και τους χαρακτήρες στους οποίους πρέπει να τυπώνεται και να συμπληρώνεται. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 7 εφαρμόζονται κατ' αναλογία.
2. Στο δελτίο μεταφοράς πρέπει τουλάχιστον να αναγράφονται:
  - α) ο μεταφορέας ή οι μεταφορείς·
  - β) η ένδειξη ότι η μεταφορά υπάγεται, παρά οποιαδήποτε αντίθετη ρήτρα, στους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες. Αυτό μπορεί να πραγματοποιείται με την ένδειξη των αρχικών CIV·
  - γ) οποιαδήποτε άλλη ένδειξη απαραίτητη για την απόδειξη των συμβατικών υποχρεώσεων σχετικά με την προώθηση των αποσκευών και που επιτρέπει στον επιβάτη να διεκδικήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση μεταφοράς.
3. Ο επιβάτης πρέπει να βεβαιωθεί κατά την παραλαβή του δελτίου αποσκευών, ότι αυτό συντάχθηκε σύμφωνα με τις υποδείξεις του.

Άρθρο 18

Εγγραφή και μεταφορά

1. Εκτός εξαίρεσης προβλεπόμενης στους Γενικούς Όρους Μεταφοράς, η εγγραφή των αποσκευών λαμβάνει χώρα μόνο με την επίδειξη τίτλου μεταφοράς που ισχύει τουλάχιστον έως τον τόπο προορισμού των αποσκευών. Ωστόσο, η εγγραφή πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στον τόπο αποστολής.
2. Όταν οι Γενικοί Όροι Μεταφοράς προβλέπουν ότι οι αποσκευές μπορούν να γίνουν δεκτές προς μεταφορά χωρίς επίδειξη τίτλου μεταφοράς, οι διατάξεις των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων που καθορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του επιβάτη σχετικά με τις αποσκευές του εφαρμόζονται κατ' αναλογία στον αποστολέα των αποσκευών.

3. Ο μεταφορέας δύναται να προωθήσει τις αποσκευές με άλλη αμαξοστοιχία ή άλλο μέσο μεταφοράς και με άλλο δρομολόγιο από αυτά τα οποία χρησιμοποίησε ο επιβάτης.

Άρθρο 19

Καταβολή του τιμήματος για τη μεταφορά αποσκευών

Εκτός αντίθετης σύμβασης μεταξύ του επιβάτη και του μεταφορέα, το τίμημα για τη μεταφορά των αποσκευών καταβάλλεται κατά την εγγραφή τους.

Άρθρο 20

Σήμανση των αποσκευών

Ο επιβάτης πρέπει να σημειώνει και κατά τρόπο ευανάγνωστο και ανθεκτικό σε εμφανές μέρος κάθε αποσκευής:

- α) το όνομα και τη διεύθυνσή του·
- β) τον τόπο προορισμού.

Άρθρο 21

Δικαίωμα διάθεσης των αποσκευών

1. Εάν το επιτρέπουν οι περιστάσεις και δεν αντιτίθενται σ' αυτό οι διατάξεις των τελωνείων ή άλλων διοικητικών αρχών, ο επιβάτης μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των αποσκευών στον τόπο αποστολής, με την επίδειξη του δελτίου αποσκευών και, όταν αυτό προβλέπεται από τους Γενικούς Όρους Μεταφοράς, με την επίδειξη του τίτλου μεταφοράς.
2. Οι Γενικοί Όροι Μεταφοράς δύναται να προβλέπουν άλλες διατάξεις σχετικά με το δικαίωμα διάθεσης των αποσκευών, κυρίως τροποποιήσεις του τόπου προορισμού και τις ενδεχόμενες οικονομικές συνέπειες που επιβαρύνουν τον επιβάτη.

Άρθρο 22

Παράδοση

1. Η παράδοση των αποσκευών λαμβάνει χώρα με την επίδειξη του δελτίου αποσκευών και, αν συντρέχει περίπτωση, με την πληρωμή των εξόδων που βαρύνουν την αποστολή.

Ο μεταφορέας έχει το δικαίωμα, χωρίς να είναι υποχρεωμένος γι' αυτό, να επαληθεύσει εάν ο κάτοχος του δελτίου έχει ιδιότητα να τις παραλάβει.
2. Εξομοιώνονται με παράδοση στον κάτοχο του δελτίου αποσκευών, όταν αυτές πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στον τόπο προορισμού:
  - α) η παράδοση των αποσκευών στους χώρους αποστολής ή στις αποθήκες των τελωνειακών ή φορολογικών αρχών όταν αυτές δεν βρίσκονται υπό τη φύλαξη του μεταφορέα·
  - β) η ανάθεση σε τρίτο των ζώντων ζώων.
3. Ο κάτοχος του δελτίου αποσκευών μπορεί να ζητήσει την παράδοση των αποσκευών στον τόπο προορισμού μόλις θα έχει περάσει ο συμφωνημένος χρόνος, καθώς και, αν συντρέχει περίπτωση, ο απαραίτητος χρόνος για τις πραγματοποιούμενες λειτουργίες από τα τελωνεία ή από άλλες διοικητικές αρχές.
4. Ελλείψει παράδοσης του δελτίου αποσκευών, ο μεταφορέας δεν υποχρεούται να παραδώσει τις αποσκευές παρά σε αυτόν ο οποίος αιτιολογεί το δικαίωμά του αυτό. Εάν αυτή η αιτιολόγηση φαίνεται ανεπαρκής, ο μεταφορέας μπορεί να απαιτήσει εγγύηση.
5. Οι αποσκευές παραδίδονται στον τόπο προορισμού για τον οποίον ενεγράφησαν.
6. Ο κάτοχος του δελτίου αποσκευών στον οποίο δεν παραδόθηκαν οι αποσκευές μπορεί να απαιτήσει τη διαπίστωση, επί του δελτίου αποσκευών, της ημέρας και της ώρας κατά τις οποίες ζήτησε την παράδοση σύμφωνα με την παράγραφο 3.
7. Ο δικαιούχος μπορεί να αρνηθεί την παραλαβή των αποσκευών, εάν ο μεταφορέας δεν δίνει συνέχεια στο αίτημά του να προβεί στην επαλήθευση των αποσκευών με σκοπό να διαπιστωθεί η ζημία που επικαλείται.
8. Ωστόσο, η παράδοση των αποσκευών πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στον τόπο προορισμού.

Κεφάλαιο IV

Οχήματα

Άρθρο 23

Όροι μεταφοράς

Οι ειδικές διατάξεις για τη μεταφορά οχημάτων, που περιέχονται στους Γενικούς Όρους Μεταφοράς, καθορίζουν κυρίως τους όρους αποδοχής προς μεταφορά, εγγραφής, φόρτωσης και μεταφοράς, εκφόρτωσης και παράδοσης, καθώς και τις υποχρεώσεις του επιβάτη.

Άρθρο 24

Δελτίο μεταφοράς

1. Οι συμβατικές υποχρεώσεις σχετικά με τη μεταφορά οχημάτων πρέπει να διαπιστώνονται με δελτίο μεταφοράς που παραδίδεται στον επιβάτη. Το δελτίο μεταφοράς μπορεί να είναι ενσωματωμένο στον τίτλο μεταφοράς του επιβάτη.
2. Οι ειδικές διατάξεις για τη μεταφορά οχημάτων που περιέχονται στους Γενικούς Όρους Μεταφοράς καθορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενο του δελτίου μεταφοράς καθώς και τη γλώσσα και τους χαρακτήρες στους οποίους πρέπει να τυπώνεται και να συμπληρώνεται. Το άρθρο 7 παράγραφος 5 εφαρμόζεται κατ' αναλογία.
3. Στο δελτίο μεταφοράς πρέπει τουλάχιστον να εγγράφονται:
  - α) ο μεταφορέας ή οι μεταφορείς·
  - β) η ένδειξη ότι η μεταφορά υπάγεται, παρά οποιαδήποτε αντίθετη ρήτρα, στους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες. Αυτό μπορεί να πραγματοποιείται με την ένδειξη των αρχικών CIV·
  - γ) οποιαδήποτε άλλη ένδειξη απαραίτητη για την απόδειξη των συμβατικών υποχρεώσεων σχετικά με τις μεταφορές οχημάτων και που επιτρέπει στον επιβάτη να ασκήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από το συμβόλαιο μεταφοράς.

4. Ο επιβάτης πρέπει να βεβαιωθεί, κατά την παραλαβή του δελτίου μεταφοράς, ότι αυτό εξεδόθη σύμφωνα με τις υποδείξεις του.

Άρθρο 25

Εφαρμοστέο δίκαιο

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ σχετικά με τη μεταφορά αποσκευών εφαρμόζονται και στα οχήματα.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ

Κεφάλαιο I

Ευθύνη σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμού επιβατών

Άρθρο 26

Βάση της ευθύνης

1. Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος για τη ζημία που απορρέει εκ του θανάτου, των τραυματισμών ή οποιασδήποτε άλλης προσβολής της φυσικής ή ψυχικής ακεραιότητας του επιβάτη, η οποία προκλήθηκε από ατύχημα σχετικό με τη σιδηροδρομική εκμετάλλευση το οποίο επήλθε ενώ ο επιβάτης παραμένει εντός των σιδηροδρομικών οχημάτων, εισέρχεται ή εξέρχεται από αυτά, οποιαδήποτε και αν είναι η χρησιμοποιούμενη σιδηροδρομική υποδομή.
2. Ο μεταφορέας απαλλάσσεται από αυτή την ευθύνη:
  - α) εάν το ατύχημα προκλήθηκε από εξωτερικές προς τη σιδηροδρομική εκμετάλλευση περιστάσεις που ο μεταφορέας δεν μπορούσε να αποφύγει και τις συνέπειες των οποίων δεν μπορούσε να αποτρέψει, παρά την απαιτούμενη επιμέλεια σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περίπτωσης·
  - β) στο μέτρο που το ατύχημα οφείλεται σε σφάλμα του επιβάτη·
  - γ) εάν το ατύχημα οφείλεται στη συμπεριφορά τρίτου που ο μεταφορέας δεν μπορούσε να αποφύγει και τις συνέπειες της οποίας δεν μπορούσε να αποτρέψει, παρά την απαιτούμενη επιμέλεια σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περίπτωσης. Άλλη επιχείρηση που χρησιμοποιεί την ίδια σιδηροδρομική υποδομή δεν θεωρείται τρίτος. Το δικαίωμα αναγωγής δεν θίγεται.
3. Εάν το ατύχημα οφείλεται στη συμπεριφορά τρίτου και εάν, παρά ταύτα, ο μεταφορέας δεν απαλλάσσεται πλήρως της ευθύνης του σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο γ), αυτός ευθύνεται πλήρως εντός των ορίων των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων και με επιφύλαξη ενδεχόμενης αναγωγής του κατά του τρίτου.

4. Για τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται με την παράγραφο 1, οι παρόντες Ενιαίοι Νομικοί Κανόνες δεν επηρεάζουν την ευθύνη που μπορεί να βαρύνει το μεταφορέα.
5. Όταν μεταφορά που αποτελεί αντικείμενο ενιαίας σύμβασης μεταφοράς πραγματοποιείται από διαδοχικούς μεταφορείς, σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμών επιβατών, υπεύθυνος είναι ο μεταφορέας στον οποίο, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς, ανήκε η παροχή υπηρεσίας μεταφοράς κατά τη διάρκεια της οποίας προκλήθηκε το ατύχημα. Όταν αυτή η υπηρεσία μεταφοράς δεν πραγματοποιήθηκε από τον μεταφορέα αλλά από έναν υποκαθιστώντα μεταφορέα, οι δύο μεταφορείς είναι αλληλέγγυα υπεύθυνοι, σύμφωνα με τους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες.

Άρθρο 27

Αποζημίωση σε περίπτωση θανάτου

1. Σε περίπτωση θανάτου του επιβάτη, η αποζημίωση περιλαμβάνει:
  - α) τα αναγκαία έξοδα που συνεπάγεται ο θάνατος, κυρίως αυτά της μεταφοράς της σορού και της κηδείας·
  - β) την αποζημίωση που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 28 εάν ο θάνατος δεν επήλθε αμέσως.
2. Εάν, από το θάνατο του επιβάτη, τα πρόσωπα προς τα οποία είχε ή θα είχε στο μέλλον υποχρέωση διατροφής, βάσει του νόμου, στερούνται της στήριξής τους, αυτά πρέπει επίσης να αποζημιωθούν για την απώλεια αυτή. Η αγωγή περί αποζημίωσης προσώπων τα οποία συντηρούσε ο επιβάτης χωρίς να είναι υποχρεωμένος από το νόμο παραμένει υπαγόμενη στο εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 28

Αποζημίωση σε περίπτωση τραυματισμών

Σε περίπτωση τραυματισμών ή οποιασδήποτε άλλης προσβολής της φυσικής ή ψυχικής ακεραιότητας του επιβάτη, η αποζημίωση περιλαμβάνει:

- α) τα αναγκαία έξοδα, κυρίως αυτά της θεραπείας και μεταφοράς·
- β) την αποκατάσταση της βλάβης που προκλήθηκε είτε από την ολική ή μερική ανικανότητα προς εργασία, είτε από την αύξηση των αναγκών.

Άρθρο 29

Αποκατάσταση άλλων σωματικών βλαβών

Το εθνικό δίκαιο ορίζει εάν και σε ποιο βαθμό, ο μεταφορέας οφείλει να καταβάλει αποζημίωση για σωματικές βλάβες άλλη από αυτή που προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 27 και 28.

Άρθρο 30

Μορφή και ύψος αποζημίωσης σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμών

1. Η αποζημίωση που προβλέπει το άρθρο 27 παράγραφος 2 και το άρθρο 28 στοιχείο β), πρέπει να χορηγείται υπό μορφή εφάπαξ κεφαλαίου. Ωστόσο, εάν το εθνικό δίκαιο επιτρέπει τη χορήγηση ετήσιας προσόδου, η αποζημίωση χορηγείται υπό τη μορφή αυτή όταν το ζητήσει ο ζημιωθείς επιβάτης ή οι δικαιούχοι περί των οποίων το άρθρο 27 παράγραφος 2.
2. Το ύψος της αποζημίωσης που χορηγείται δυνάμει της παραγράφου 1, καθορίζεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, για την εφαρμογή των παρόντων Ενιαίων Κανόνων, καθορίζεται ανώτατο όριο 175 000 λογιστικών μονάδων σε κεφάλαιο ή σε ετήσια πρόσοδο που αντιστοιχεί σε αυτό το κεφάλαιο, για κάθε επιβάτη, σε περίπτωση που το εθνικό δίκαιο προβλέπει ανώτατο όριο μικρότερου ύψους.

Άρθρο 31

Άλλα μέσα μεταφοράς

1. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2, οι διατάξεις σχετικά με την ευθύνη σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμών επιβατών δεν εφαρμόζονται στις ζημιές που επήλθαν κατά τη διάρκεια μεταφοράς η οποία, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς, δεν ήταν σιδηροδρομική μεταφορά..
2. Ωστόσο, όταν τα σιδηροδρομικά οχήματα μεταφέρονται με πλοίο, οι διατάξεις σχετικά με την ευθύνη σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμών επιβατών εφαρμόζονται στις κατά το άρθρο 26 παράγραφος 1 και το άρθρο 33 παράγραφος 1, ζημιές που έχουν προκληθεί από ατύχημα σε σχέση με τη σιδηροδρομική εκμετάλλευση, το οποίο επήλθε ενώ ο επιβάτης παραμένει εντός των σιδηροδρομικών οχημάτων, εισέρχεται ή εξέρχεται από αυτά.
3. Όταν, συνεπεία εξαιρετικών περιστάσεων, η σιδηροδρομική εκμετάλλευση έχει προσωρινά διακοπεί και οι επιβάτες μεταφέρονται με άλλο μέσο μεταφοράς, ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος δυνάμει των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων.

Κεφάλαιο II

Ευθύνη σε περίπτωση μη τήρησης του πίνακα δρομολογίων

Άρθρο 32

Ευθύνη σε περίπτωση κατάργησης, καθυστέρησης ή απώλειας ανταπόκρισης

1. Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος έναντι του επιβάτη για τη ζημία που προκύπτει από το γεγονός ότι, λόγω της κατάργησης, της καθυστέρησης ή της απώλειας ανταπόκρισης, το ταξίδι δεν μπορεί να συνεχιστεί την ίδια μέρα ή η συνέχισή του δεν είναι λογικά απαιτητή την ίδια μέρα λόγω δεδομένων περιστάσεων. Η αποζημίωση περιλαμβάνει τα εύλογα έξοδα καταλύματος καθώς και τα εύλογα έξοδα που προκύπτουν από την ειδοποίηση των προσώπων που αναμένουν τον επιβάτη.
2. Ο μεταφορέας απαλλάσσεται της ευθύνης αυτής, όταν η κατάργηση, η καθυστέρηση ή η απώλεια ανταπόκρισης οφείλονται σε μία από τις παρακάτω αιτίες:
  - α) περιστάσεις εξωτερικές προς τη σιδηροδρομική εκμετάλλευση που ο μεταφορέας, δεν μπορούσε να αποφύγει και τις συνέπειες των οποίων δεν μπορούσε να αποτρέψει, παρά την απαραίτητη επιμέλεια σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περίπτωσης·
  - β) σφάλμα του επιβάτη· ή
  - γ) συμπεριφορά τρίτου που ο μεταφορέας δεν μπορούσε να αποφύγει και τις συνέπειες της οποίας δεν μπορούσε να αποτρέψει, παρά την απαιτούμενη επιμέλεια σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περίπτωσης. Άλλη επιχείρηση που χρησιμοποιεί την ίδια σιδηροδρομική υποδομή δεν θεωρείται τρίτος. Το δικαίωμα αναγωγής δεν θίγεται.
3. Το εθνικό δίκαιο καθορίζει εάν και σε ποιο βαθμό ο μεταφορέας οφείλει να καταβάλει αποζημίωση για βλάβες άλλες από αυτές που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 1. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 44.

Κεφάλαιο III

Ευθύνη για τις χειραποσκευές, τα ζώα, τις αποσκευές και τα οχήματα

ΤΜΗΜΑ 1

Χειραποσκευές και ζώα

Άρθρο 33

Ευθύνη

1. Σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμών επιβατών ο μεταφορέας είναι, επιπλέον, υπεύθυνος για τη ζημία που απορρέει από την ολική ή μερική απώλεια ή τη βλάβη αντικειμένων που ο επιβάτης είχε, είτε επάνω του, είτε μαζί του ως χειραποσκευές. Το ίδιο ισχύει επίσης για τα ζώα που είχε πάρει ο επιβάτης μαζί του. Οι διατάξεις του άρθρου 26 εφαρμόζονται κατ' αναλογία.
2. Ωστόσο, ο μεταφορέας δεν ευθύνεται για τη ζημία που απορρέει από την ολική ή μερική απώλεια ή τη βλάβη αντικειμένων, χειραποσκευών ή ζώων, η εποπτεία των οποίων ανήκει στον επιβάτη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρά μόνον εάν η βλάβη αυτή προκλήθηκε από σφάλμα του μεταφορέα. Οι διατάξεις των άλλων άρθρων του τίτλου IV, με εξαίρεση αυτών του άρθρου 51, και οι διατάξεις του τίτλου VI δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 34

Όρια της αποζημίωσης σε περίπτωση απώλειας ή βλάβης αντικειμένων

Όταν ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 33, αυτός πρέπει να αποκαταστήσει τη ζημία μέχρι ποσού 1 400 λογιστικών μονάδων για κάθε επιβάτη.

Άρθρο 35

Απαλλαγή της ευθύνης

Ο μεταφορέας δεν είναι υπεύθυνος έναντι του επιβάτη για τη ζημία που προέκυψε από το γεγονός ότι ο επιβάτης δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις των τελωνειακών ή άλλων διοικητικών αρχών.

ΤΜΗΜΑ 2

Καταχωρισμένες αποσκευές

Άρθρο 36

Βάση της ευθύνης

1. Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος για τη ζημία που απορρέει από την ολική ή μερική απώλεια και τη βλάβη των αποσκευών που επήλθαν από τη στιγμή της ανάληψης από το μεταφορέα έως την παράδοση καθώς και για την καθυστέρηση παράδοσης.
2. Ο μεταφορέας απαλλάσσεται αυτής της ευθύνης στο μέτρο που η απώλεια, η βλάβη ή η καθυστέρηση παράδοσης είχε ως αιτία σφάλμα του επιβάτη, εντολή του που δεν απέρρευε από σφάλμα του μεταφορέα, ελάττωμα των ίδιων των αποσκευών ή περιστάσεις που δεν μπορούσε ο μεταφορέας να αποφύγει και τις συνέπειες των οποίων δεν μπορούσε να αποτρέψει.
3. Ο μεταφορέας απαλλάσσεται αυτής της ευθύνης στο μέτρο που η απώλεια ή η βλάβη προκύπτει από ειδικούς κινδύνους συναφείς με ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω γεγονότα:
  - α) απουσία ή ελαττωματικότητα της συσκευασίας·
  - β) ειδική φύση των αποσκευών·
  - γ) αποστολή ως αποσκευών αντικειμένων που εξαιρούνται από τη μεταφορά.

Άρθρο 37

Βάρος απόδειξης

1. Η απόδειξη ότι η απώλεια, η βλάβη ή η καθυστέρηση παράδοσης είχε ως αιτία ένα από τα γεγονότα που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 36, βαρύνει το μεταφορέα.

2. Όταν ο μεταφορέας στοιχειοθετεί ότι η απώλεια ή η βλάβη προέκυψε, δεδομένων των εκ των πραγμάτων περιστάσεων, από έναν ή περισσότερους ειδικούς κινδύνους που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 36, τεκμαίρεται ότι προέκυψε από αυτούς. Ο δικαιούχος ωστόσο διατηρεί το δικαίωμα να αποδείξει ότι η ζημία δεν οφειλόταν, ολικώς ή μερικώς, σε έναν από αυτούς τους κινδύνους.

Άρθρο 38

Διαδοχικοί μεταφορείς

Όταν μεταφορά η οποία αποτελεί αντικείμενο ενιαίας σύμβασης μεταφοράς πραγματοποιείται από πολλούς διαδοχικούς μεταφορείς, κάθε μεταφορέας, αναλαμβάνοντας τις αποσκευές με το δελτίο αποσκευών ή το όχημα με το δελτίο μεταφοράς, συμμετέχει, ως προς την προώθηση των αποσκευών ή τη μεταφορά των οχημάτων, στη σύμβαση μεταφοράς σύμφωνα με τους όρους του δελτίου αποσκευών ή του δελτίου μεταφοράς και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν εξ αυτών. Σε αυτή την περίπτωση, κάθε μεταφορέας ευθύνεται για την εκτέλεση της μεταφοράς επί της συνολικής διαδρομής έως την παράδοση.

Άρθρο 39

Υποκαθιστών μεταφορέας

1. Όταν ο μεταφορέας ανέθεσε, καθ' ολοκληρίαν ή εν μέρει, την εκτέλεση της μεταφοράς σε έναν υποκαθιστώντα μεταφορέα, είτε στο πλαίσιο της άσκησης μιας αρμοδιότητας που του έχει αναγνωριστεί στη σύμβαση μεταφοράς είτε όχι, ο μεταφορέας παραμένει υπεύθυνος για το σύνολο της μεταφοράς.
2. Όλες οι διατάξεις των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων που διέπουν την ευθύνη του μεταφορέα εφαρμόζονται επίσης στην ευθύνη του υποκαθιστώντος μεταφορέα για τη μεταφορά που πραγματοποιήθηκε με δική του μέριμνα. Οι διατάξεις των άρθρων 48 και 52 εφαρμόζονται όταν εγείρεται αγωγή κατά των υπαλλήλων/εκπροσώπων/πρακτόρων και οποιωνδήποτε άλλων προσώπων στην υπηρεσία των οποίων προστρέχει ο υποκαθιστών μεταφορέας για την εκτέλεση της μεταφοράς.
3. Οποιαδήποτε ειδική σύμβαση με την οποία ο μεταφορέας αναλαμβάνει υποχρεώσεις που δεν τον βαρύνουν δυνάμει των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων, ή παραιτείται από δικαιώματα που του εκχωρούνται από αυτούς είναι χωρίς ισχύ προς τον υποκαθιστώντα μεταφορέα ο οποίος δεν την έχει ρητώς και εγγράφως αποδεχτεί. Είτε ο υποκαθιστών μεταφορέας έχει αποδεχτεί, είτε όχι, αυτή τη σύμβαση, ο μεταφορέας παραμένει ωστόσο συνδεδεμένος με τις υποχρεώσεις ή τις παραιτήσεις που απορρέουν από την εν λόγω ειδική σύμβαση.

4. Όταν και καθόσον ο μεταφορέας και ο υποκαθιστών μεταφορέας είναι υπεύθυνοι, η ευθύνη τους είναι αλληλέγγυος.
5. Το συνολικό ύψος της αποζημίωσης που οφείλεται από το μεταφορέα, τον υποκαθιστώντα μεταφορέα, καθώς και από τους υπαλλήλους/εκπροσώπους/πράκτορες και τα άλλα πρόσωπα στην υπηρεσία των οποίων προστρέχουν για την εκτέλεση της μεταφοράς, δεν υπερβαίνει τα όρια που προβλέπονται στους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες.
6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν τα δικαιώματα αναγωγής που δύνανται να υπάρξουν ανάμεσα στον μεταφορέα και τον υποκαθιστώντα μεταφορέα.

Άρθρο 40

Τεκμήριο απώλειας

1. Ο δικαιούχος δύναται, χωρίς να έχει να προσκομίσει άλλες αποδείξεις, να θεωρήσει μια αποσκευή απολεσθείσα όταν δεν παραδόθηκε ή δεν τέθηκε στη διάθεσή του εντός των δεκατεσσάρων ημερών που ακολουθούν μετά το αίτημα παράδοσης που κατατέθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 22.
2. Εάν αποσκευή που χαρακτηρίστηκε απολεσθείσα βρεθεί εντός του έτους που ακολουθεί το αίτημα παράδοσης, ο μεταφορέας πρέπει να πληροφορήσει τον δικαιούχο, όταν είναι γνωστή η διεύθυνσή του ή μπορεί αυτή να εξακριβωθεί.
3. Εντός των τριάντα ημερών που ακολουθούν μετά τη λήψη της ειδοποίησης περί της οποίας η παράγραφος 2, ο δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει να του παραδοθεί η αποσκευή. Στη περίπτωση αυτή, πρέπει να πληρώσει τα τέλη σχετικά με τη μεταφορά της αποσκευής από τον τόπο αποστολής έως τον τόπο παράδοσης και να επιστρέψει την αποζημίωση που έλαβε, αφού αφαιρέσει, αν συντρέχει περίπτωση, τα τέλη που θα είχαν συμπεριληφθεί στην αποζημίωση αυτή. Ωστόσο, διατηρεί τα δικαιώματα αποζημίωσής του για καθυστέρηση παράδοσης που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 43.
4. Εάν η αποσκευή που βρέθηκε δεν ζητηθεί εντός της προθεσμίας της παραγράφου 3 ή εάν βρεθεί μετά ένα έτος από το αίτημα παράδοσης, ο μεταφορέας την διαθέτει σύμφωνα με τους νόμους και τις διατάξεις που ισχύουν στον τόπο όπου βρίσκεται η αποσκευή.

Άρθρο 41

Αποζημίωση σε περίπτωση απώλειας

1. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής απώλειας αποσκευών, ο μεταφορέας πρέπει να καταβάλει, αποκλεισμένης οποιασδήποτε άλλης αποζημίωσης:
  - α) εάν το ποσό της ζημίας αποδεικνύεται, αποζημίωση ίση με αυτό το ποσό χωρίς αυτό να ξεπερνά ωστόσο 80 λογιστικές μονάδες ανά χιλιόγραμμο ελλείποντος μεικτού βάρους ή 1 200 λογιστικές μονάδες ανά αποσκευή·
  - β) εάν το ποσό της ζημίας δεν αποδεικνύεται, εφάπαξ αποζημίωση 20 λογιστικών μονάδων ανά χιλιόγραμμο ελλείποντος μεικτού βάρους ή 300 λογιστικών μονάδων ανά αποσκευή.

Ο τρόπος αποζημίωσης ανά ελλείπον χιλιόγραμμο ή αποσκευή καθορίζεται στους Γενικούς Όρους Μεταφοράς.
2. Ο μεταφορέας οφείλει επιπλέον να επιστρέψει το κόμιστρο για τη μεταφορά των αποσκευών και τα άλλα ποσά που καταβλήθηκαν σε σχέση με τη μεταφορά της απολεσθείσας αποσκευής καθώς και τους τελωνειακούς δασμούς και τους φόρους που ήδη καταβλήθηκαν.

Άρθρο 42

Αποζημίωση σε περίπτωση βλάβης

1. Σε περίπτωση βλάβης αποσκευών, ο μεταφορέας οφείλει να καταβάλει, αποκλεισμένης οποιασδήποτε άλλης αποζημίωσης, αποζημίωση ίση με την απώλεια της αξίας των αποσκευών.
2. Η αποζημίωση δεν υπερβαίνει:
  - α) το ύψος στο οποίο αυτή θα ανήρχετο σε περίπτωση ολικής απώλειας, αν από τη βλάβη επήλθε απώλεια της αξίας του συνόλου των αποσκευών·
  - β) το ύψος στο οποίο αυτή θα ανήρχετο σε περίπτωση απώλειας του τμήματος των αποσκευών στο οποίο επήλθε απώλεια της αξίας, αν από τη βλάβη επήλθε απώλεια της αξίας τμήματος μόνον των αποσκευών.

Αποζημίωση σε περίπτωση καθυστέρησης παράδοσης

1. Σε περίπτωση καθυστέρησης παράδοσης καταχωρισμένων αποσκευών, ο μεταφορέας πρέπει να καταβάλει, ανά αδιαίρετη περίοδο είκοσι τεσσάρων ωρών υπολογιζόμενης από το αίτημα παράδοσης, αλλά με ανώτατο όριο δεκατεσσάρων ημερών:
  - α) αποζημίωση ίση με το ύψος της ζημίας έως το πολύ 0,80 λογιστικές μονάδες ανά χιλιόγραμμο μεικτού βάρους των αποσκευών ή 14 λογιστικές μονάδες ανά αποσκευή, που παραδόθηκαν με καθυστέρηση, εάν ο δικαιούχος αποδεικνύει ότι η ζημία, συμπεριλαμβανομένης της βλάβης, προέκυψε εξαιτίας αυτής της καθυστέρησης παράδοσης·
  - β) εφάπαξ αποζημίωση ίση με 0,14 λογιστικές μονάδες ανά χιλιόγραμμο μεικτού βάρους των αποσκευών ή 2,80 λογιστικές μονάδες ανά αποσκευή, που παραδόθηκαν με καθυστέρηση, εάν ο δικαιούχος δεν αποδεικνύει ότι προέκυψε ζημία εξ αυτής της καθυστέρησης παράδοσης.

Ο τρόπος αποζημίωσης ανά χιλιόγραμμο ή ανά αποσκευή καθορίζεται στους Γενικούς Όρους Μεταφοράς.

2. Σε περίπτωση ολικής απώλειας αποσκευών, η αποζημίωση που προβλέπει η παράγραφος 1 δεν λειτουργεί σωρευτικά με την αποζημίωση που προβλέπει το άρθρο 41.
3. Σε περίπτωση μερικής απώλειας αποσκευών, η αποζημίωση που προβλέπει η παράγραφος 1 καταβάλλεται για το μη απολεσθέν τμήμα.
4. Σε περίπτωση βλάβης αποσκευών που δεν απορρέει από την καθυστέρηση παράδοσης, η αποζημίωση που προβλέπει η παράγραφος 1 λειτουργεί σωρευτικά, αν υπάρχει λόγος, σε εκείνη που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 42.
5. Σε καμία περίπτωση, η σώρευση της αποζημίωσης που προβλέπει η παράγραφος 1 με τις αποζημιώσεις που προβλέπουν τα άρθρα 41 και 42 δεν οδηγεί στην καταβολή αποζημίωσης που υπερβαίνει την αποζημίωση που θα οφειλόταν σε περίπτωση ολικής απώλειας των αποσκευών.

ΤΜΗΜΑ 3

Οχήματα

Άρθρο 44

Αποζημίωση σε περίπτωση καθυστέρησης

1. Σε περίπτωση καθυστέρησης κατά τη φόρτωση για λόγους που βαρύνουν το μεταφορέα ή καθυστέρησης στην παράδοση οχήματος, ο μεταφορέας οφείλει να καταβάλει αποζημίωση της οποίας το ποσό δεν υπερβαίνει το κόμιστρο, όταν ο δικαιούχος αποδείξει ότι εξ αυτής της καθυστέρησης προέκυψε ζημία.
2. Εάν ο δικαιούχος παραιτείται της σύμβασης μεταφοράς, σε περίπτωση καθυστέρησης κατά τη φόρτωση για λόγους που βαρύνουν το μεταφορέα, το κόμιστρο επιστρέφεται στο δικαιούχο. Επιπλέον, αυτός μπορεί να ζητήσει αποζημίωση της οποίας το ύψος δεν υπερβαίνει το κόμιστρο, όταν αποδείξει ότι προέκυψε ζημία από αυτή την καθυστέρηση.

Άρθρο 45

Αποζημίωση σε περίπτωση απώλειας

Σε περίπτωση ολικής ή μερικής απώλειας οχήματος, η αποζημίωση, που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο για την αποδεδειγμένη ζημία, υπολογίζεται σύμφωνα με τη συνήθη αξία του οχήματος. Η αποζημίωση δεν υπερβαίνει τις 8 000 λογιστικές μονάδες. Ρυμουλκούμενο με ή χωρίς φορτίο θεωρείται ανεξάρτητο όχημα.

Άρθρο 46

Ευθύνη σε σχέση με άλλα αντικείμενα

1. Όσον αφορά τα αντικείμενα που έχουν αφεθεί εντός του οχήματος ή που βρίσκονται εντός των χώρων αποσκευών του οχήματος (π.χ. για αποσκευές ή για σκι) καλά στερεωμένα στο όχημα, ο μεταφορέας ευθύνεται μόνο για τη ζημία που προκλήθηκε από σφάλμα του. Η συνολική αποζημίωση που καταβάλλεται δεν υπερβαίνει τις 1 400 λογιστικές μονάδες.

2. Όσον αφορά τα αντικείμενα που είναι στερεωμένα στο εξωτερικό μέρος του οχήματος, συμπεριλαμβανομένων των χώρων αποσκευών περί των οποίων η παράγραφος 1, ο μεταφορέας ευθύνεται μόνον αν αποδειχτεί ότι η ζημία προέκυψε από πράξη ή παράλειψη που διέπραξε ο μεταφορέας, είτε με την πρόθεση να προκαλέσει τέτοια ζημία, είτε βεβιασμένα και έχοντας συνείδηση ότι τέτοια ζημία πιθανώς θα προκύψει.

Άρθρο 47

Εφαρμοστέο δίκαιο

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος τμήματος, οι διατάξεις του τμήματος 2 σχετικά με την ευθύνη για τις αποσκευές εφαρμόζονται στα οχήματα.

Κεφάλαιο IV

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 48

Απώλεια του δικαιώματος επίκλησης των ορίων ευθύνης

Τα όρια ευθύνης που προβλέπονται στους παρόντες Ενιαίους Νομικούς Κανόνες καθώς και στις διατάξεις του εθνικού δικαίου που περιορίζουν τις αποζημιώσεις σε ορισμένο ποσό, δεν εφαρμόζονται εάν αποδεικνύεται ότι η ζημία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη που διέπραξε ο μεταφορέας, είτε με πρόθεση να προκαλέσει τέτοια ζημία, είτε βεβιασμένα και έχοντας συνείδηση ότι τέτοια ζημία πιθανώς θα προκύψει.

Άρθρο 49

Μετατροπή και τόκοι

1. Όταν ο υπολογισμός της αποζημίωσης προϋποθέτει τη μετατροπή των ποσών που εκφράζονται σε ξένες νομισματικές μονάδες, αυτή πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισοτιμία κατά την ημέρα πληρωμής της αποζημίωσης και στον τόπο πληρωμής της.

2. Ο δικαιούχος δύναται να ζητήσει τόκους επί της αποζημίωσης από την ημέρα της απαίτησης που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 55, που υπολογίζονται με πέντε τοις εκατό ετησίως, ή, αν δεν υπήρξε απαίτηση, από την ημέρα κατάθεσης αγωγής.
3. Ωστόσο, οι τόκοι για τις αποζημιώσεις που οφείλονται δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 27 και 28, δεν τρέχουν παρά από την ημέρα που έλαβαν χώρα τα γεγονότα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης, εάν η ημέρα εκείνη είναι μεταγενέστερη από εκείνη της απαίτησης ή της κατάθεσης της αγωγής.
4. Όσον αφορά τις αποσκευές, οι τόκοι δεν οφείλονται παρά μόνον εάν η αποζημίωση υπερβαίνει τις 16 λογιστικές μονάδες ανά δελτίο αποσκευών.
5. Όσον αφορά τις αποσκευές, εάν ο δικαιούχος δεν παραδώσει στο μεταφορέα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την οριστική εξόφληση της απαίτησης εντός ικανοποιητικής προθεσμίας που του έχει καθοριστεί, τότε οι τόκοι δεν τρέχουν μεταξύ της εκπνοής της καθορισμένης προθεσμίας και της πραγματικής προσκόμισης αυτών των δικαιολογητικών.

Άρθρο 50

Ευθύνη σε περίπτωση πυρηνικού ατυχήματος

Ο μεταφορέας απαλλάσσεται της ευθύνης που τον βαρύνει δυνάμει των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων όταν η ζημία προκλήθηκε από πυρηνικό ατύχημα και όταν υπεύθυνος της ζημίας είναι αυτός που εκμεταλλεύεται πυρηνική εγκατάσταση ή άλλο πρόσωπο το οποίο τον υποκαθιστά, κατ' εφαρμογή των νόμων και των διατάξεων κράτους που ρυθμίζουν την ευθύνη στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας.

Άρθρο 51

Πρόσωπα για τα οποία ευθύνεται ο μεταφορέας

Ο μεταφορέας είναι υπεύθυνος για τους υπαλλήλους/εκπροσώπους/πράκτορες του και για τα άλλα πρόσωπα στην υπηρεσία των οποίων προστρέχει για την εκτέλεση της μεταφοράς όταν αυτοί οι υπάλληλοι/εκπρόσωποι/πράκτορες ή αυτά τα άλλα πρόσωπα ενεργούν εντός της άσκησης των καθηκόντων τους. Οι διαχειριστές της σιδηροδρομικής υποδομής επί της οποίας πραγματοποιείται η μεταφορά θεωρούνται πρόσωπα στην υπηρεσία των οποίων προστρέχει ο μεταφορέας για την εκτέλεση της μεταφοράς.

Άρθρο 52

Άλλες αγωγές

1. Σε όλες τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζονται οι παρόντες Ενιαίοι Νομικοί Κανόνες, κάθε αγωγή περί ευθύνης, με οποιονδήποτε χαρακτήρα και αν είναι, δεν μπορεί να ασκηθεί κατά του μεταφορέα παρά μόνο εντός των όρων και των περιορισμών αυτών των Ενιαίων Νομικών Κανόνων.
2. Το ίδιο ισχύει για κάθε αγωγή που ασκείται κατά των υπαλλήλων/εκπροσώπων/πρακτόρων και των άλλων προσώπων για τα οποία είναι υπεύθυνος ο μεταφορέας δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 51.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΕΠΙΒΑΤΗ

Άρθρο 53

Ειδικές αρχές ευθύνης

Ο επιβάτης ευθύνεται έναντι του μεταφορέα για οποιαδήποτε ζημία:

α) η οποία προκύπτει από τη μη τήρηση των υποχρεώσεών του δυνάμει:

1. των διατάξεων των άρθρων 10, 14 και 20,
2. των ειδικών διατάξεων για τη μεταφορά των οχημάτων, που περιλαμβάνονται στους Γενικούς Όρους Μεταφοράς, ή
3. του κανονισμού σχετικά με τη διεθνή σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων (RID), ή

β) η οποία προκαλείται από τα αντικείμενα ή τα ζώα που αυτός παίρνει μαζί του,

εκτός εάν αποδεικνύει ότι η ζημία προκλήθηκε από περιστάσεις τις οποίες δεν μπορούσε να αποφύγει και τις συνέπειες των οποίων δεν μπορούσε να αποτρέψει, παρότι επέδειξε την απαιτούμενη προσοχή ευσυνείδητου επιβάτη. Η διάταξη αυτή δεν επηρεάζει την ευθύνη που μπορεί να βαρύνει το μεταφορέα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 26 και της παραγράφου 1 του άρθρου 33.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 54

Διαπίστωση μερικής απώλειας ή βλάβης

1. Όταν η μερική απώλεια ή βλάβη αντικειμένου που μεταφέρεται υπό τη φύλαξη του μεταφορέα (αποσκευές, οχήματα) ανακαλύπτεται ή τεκμαίρεται από το μεταφορέα ή της οποίας ο δικαιούχος ισχυρίζεται την ύπαρξη, ο μεταφορέας πρέπει να συντάξει χωρίς καθυστέρηση και εάν είναι δυνατόν παρουσία του δικαιούχου, πρωτόκολλο διαπίστωσης που να διαπιστώνει, ανάλογα με τη φύση της ζημίας, την κατάσταση του αντικειμένου και κατά δυνατόν τη σπουδαιότητα της ζημίας, την αιτία της και τη στιγμή κατά την οποία αυτή έλαβε χώρα.
2. Ένα αντίγραφο του πρωτοκόλλου διαπίστωσης πρέπει να δίδεται δωρεάν στο δικαιούχο.
3. Όταν ο δικαιούχος δεν αποδέχεται τις διαπιστώσεις του πρωτοκόλλου, δύναται να ζητήσει όπως η κατάσταση των αποσκευών ή του οχήματος καθώς η αιτία και το ύψος της ζημίας διαπιστωθούν από εμπειρογνώμονα διορισμένο από τα μέρη του συμβολαίου μεταφοράς ή δια της δικαστικής οδού. Η διαδικασία υπάγεται στους νόμους και τις διατάξεις του κράτους όπου έλαβε χώρα η διαπίστωση.

Άρθρο 55

Διοικητικές αιτήσεις

1. Οι διοικητικές αιτήσεις σχετικά με την ευθύνη του μεταφορέα σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμού επιβατών πρέπει να απευθύνονται εγγράφως στο μεταφορέα κατά του οποίου δύναται να ασκηθεί η αγωγή. Στην περίπτωση μεταφοράς που αποτελεί αντικείμενο ενιαίου συμβολαίου και η οποία πραγματοποιήθηκε από διαδοχικούς μεταφορείς, οι αιτήσεις δύναται επίσης να απευθυνθούν στον πρώτο ή στον τελευταίο μεταφορέα καθώς και στο μεταφορέα που έχει, στο κράτος κατοικίας ή συνήθους διαμονής του επιβάτη, την κύρια έδρα του ή το υποκατάστημα ή την επιχείρηση που συνήψε το συμβόλαιο μεταφοράς.
2. Οι άλλες διοικητικές αιτήσεις σχετικά με το συμβόλαιο μεταφοράς πρέπει να απευθύνονται εγγράφως στο μεταφορέα που ορίζεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 56.

3. Τα έγγραφα που ο δικαιούχος κρίνει χρήσιμο να επισυναφθούν στη διοικητική αίτηση πρέπει να υποβληθούν είτε σε πρωτότυπα, είτε σε αντίγραφα, αν συντρέχει περίπτωση, δεόντως επικυρωμένα εάν το ζητήσει ο μεταφορέας. Κατά την τακτοποίηση της απαίτησης, ο μεταφορέας δύναται να απαιτήσει την επιστροφή του τίτλου μεταφοράς, του δελτίου αποσκευών και του δελτίου μεταφοράς.

Άρθρο 56

Μεταφορείς κατά των οποίων δύναται να ασκηθεί αγωγή

1. Η αγωγή που στηρίζεται στην ευθύνη του μεταφορέα σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμού επιβατών δύναται να ασκηθεί μόνον κατά μεταφορέα υπευθύνου υπό την έννοια του άρθρου 26 παράγραφος 5.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, οι λοιπές αγωγές των επιβατών που στηρίζονται στο συμβόλαιο μεταφοράς δύναται να ασκηθούν μόνον κατά του πρώτου ή του τελευταίου μεταφορέα ή κατά εκείνου που εκτελούσε το τμήμα της μεταφοράς κατά τη διάρκεια της οποίας συνέβη το γεγονός που προκάλεσε την αγωγή.
3. Στην περίπτωση μεταφορών που πραγματοποιήθηκαν από διαδοχικούς μεταφορείς, όταν ο μεταφορέας που όφειλε να παραδώσει την αποσκευή ή το όχημα είναι εγγεγραμμένος με τη συγκατάθεσή του επί του δελτίου αποσκευών ή επί του δελτίου μεταφοράς, αυτός δύναται να εναχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2, ακόμα και αν δεν παρέλαβε την αποσκευή ή το όχημα.
4. Η αγωγή για την επιστροφή ποσού που καταβλήθηκε δυνάμει του συμβολαίου μεταφοράς δύναται να ασκηθεί κατά του μεταφορέα που εισέπραξε αυτό το ποσό ή κατά εκείνου υπέρ του οποίου εισπράχθηκε.
5. Η αγωγή δύναται να ασκηθεί κατά μεταφορέα άλλου από εκείνους που προβλέπουν οι παράγραφοι 2 και 4, όταν υποβάλλεται ως ανταγωγική απαίτηση ή ως ένσταση κύριας αγωγής που βασίζεται στο ίδιο συμβόλαιο μεταφοράς.
6. Εφόσον οι παρόντες Ενιαίοι Νομικοί Κανόνες εφαρμόζονται στον υποκαθιστώντα μεταφορέα, δύναται να ασκηθεί αγωγή επίσης και κατά αυτού.
7. Εάν ο ενάγων έχει επιλογή ανάμεσα σε πολλούς μεταφορείς, το δικαίωμα επιλογής του παύει από τη στιγμή που καταθέτει αγωγή κατά ενός από αυτούς. Το ίδιο ισχύει επίσης και αν ο ενάγων έχει την επιλογή μεταξύ ενός ή περισσότερων μεταφορέων και ενός υποκαθιστώντος μεταφορέα.

Άρθρο 58

Απόσβεση του δικαιώματος άσκησης αγωγής σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμών

1. Οποιοδήποτε δικαίωμα άσκησης αγωγής του δικαιούχου που στηρίζεται στην ευθύνη του μεταφορέα σε περίπτωση θανάτου ή τραυματισμών επιβατών αποσβέννεται, εάν το ατύχημα που συνέβη στον επιβάτη δεν γνωστοποιηθεί από το δικαιούχο, εντός δώδεκα μηνών αφότου έλαβε γνώση της ζημίας, σε έναν από τους μεταφορείς στους οποίους μπορεί να απευθυνθεί διοικητική αίτηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55 παράγραφος 1. Όταν ο δικαιούχος γνωστοποιεί προφορικά το ατύχημα στο μεταφορέα, αυτός οφείλει να του χορηγήσει βεβαίωση της προφορικής αυτής αναγγελίας.
2. Ωστόσο, το δικαίωμα άσκησης αγωγής δεν αποσβέννεται εάν:
  - α) ο δικαιούχος απηύθυνε αίτηση προς έναν από τους μεταφορείς που ορίζονται με το άρθρο 55 παράγραφος 1, εντός της προθεσμίας που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου·
  - β) ο υπεύθυνος μεταφορέας έλαβε γνώση, δι' άλλης οδού, για το ατύχημα που συνέβη στον επιβάτη, εντός της προθεσμίας που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου·
  - γ) το ατύχημα δεν αναγγέλθηκε ή αναγγέλθηκε καθυστερημένα, λόγω περιστάσεων που δεν αποδίδονται στο δικαιούχο·
  - δ) ο δικαιούχος αποδεικνύει ότι το ατύχημα οφειλόταν σε σφάλμα του μεταφορέα.

Άρθρο 59

Απόσβεση του δικαιώματος άσκησης που γεννάται από τη μεταφορά αποσκευών

1. Η αποδοχή των αποσκευών από το δικαιούχο αποσβένει οποιοδήποτε δικαίωμα άσκησης αγωγής, κατά του μεταφορέα, που γεννάται από το συμβόλαιο μεταφοράς σε περίπτωση μερικής απώλειας, βλάβης ή καθυστέρησης παράδοσης.

2. Ωστόσο, το δικαίωμα άσκησης αγωγής δεν αποσβέννεται:
- α) σε περίπτωση μερικής απώλειας ή βλάβης, εάν:
    - 1. η απώλεια ή η βλάβη διαπιστώθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54, πριν από την παραλαβή των αποσκευών από το δικαιούχο,
    - 2. η διαπίστωση, που θα έπρεπε να γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54, παραλείφθηκε μόνον από σφάλμα του μεταφορέα·
  - β) σε περίπτωση μη εμφανούς ζημίας της οποίας η ύπαρξη διαπιστώθηκε μετά την αποδοχή των αποσκευών από το δικαιούχο, εάν αυτός:
    - 1. ζητήσει τη διαπίστωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 αμέσως μετά την ανακάλυψη της ζημίας και το αργότερο εντός τριών ημερών από την παραλαβή των αποσκευών, και
    - 2. αποδείξει, επιπλέον, ότι η ζημία προκλήθηκε στο διάστημα μεταξύ της ανάληψης των αποσκευών από το μεταφορέα και της παράδοσης·
  - γ) σε περίπτωση καθυστέρησης παράδοσης, εάν ο δικαιούχος άσκησε τα δικαιώματά του, εντός είκοσι μιας ημερών, ενώπιον ενός από τους κατά το άρθρο 56 παράγραφος 3 μεταφορείς·
  - δ) εάν ο δικαιούχος αποδείξει ότι η ζημία οφείλεται σε σφάλμα του μεταφορέα.

Άρθρο 60

Παραγραφή

- 1. Οι αξιώσεις περί αποζημιώσεων που στηρίζονται στην ευθύνη του μεταφορέα σε περίπτωση θανάτου και τραυματισμών επιβατών παραγράφονται:
  - α) για τον επιβάτη, τρία έτη μετά την επόμενη ημέρα του ατυχήματος·
  - β) για τους άλλους δικαιούχους, τρία έτη από την επόμενη ημέρα από το θάνατο επιβάτη, χωρίς ωστόσο η προθεσμία αυτή να μπορεί να υπερβεί τα πέντε έτη από την επόμενη ημέρα του ατυχήματος.

2. Οι άλλες αξιώσεις που γεννώνται από το συμβόλαιο μεταφοράς παραγράφονται σε ένα έτος. Ωστόσο, η παραγραφή ανέρχεται σε δύο έτη εάν πρόκειται για αγωγή λόγω ζημίας που προέκυψε από πράξη ή παράλειψη διαπραχθείσα είτε με πρόθεση να προκληθεί τέτοια ζημία, είτε βεβιασμένα και έχοντας συνείδηση ότι τέτοια ζημία πιθανώς θα προκύψει.
3. Η παραγραφή που προβλέπει η παράγραφος 2 τρέχει:
  - α) για την αξίωση περί αποζημίωσης για ολική απώλεια: από τη δέκατη τέταρτη ημέρα από τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 22·
  - β) για την αξίωση περί αποζημίωσης για μερική απώλεια, βλάβη ή καθυστέρηση παράδοσης: από την ημέρα που έλαβε χώρα η παράδοση·
  - γ) για όλες τις άλλες περιπτώσεις σχετικά με τη μεταφορά επιβατών: από την ημέρα λήξης της ισχύος του τίτλου μεταφοράς.

Η ημέρα που προσδιορίζεται ως σημείο εκκίνησης της παραγραφής δεν περιλαμβάνεται ποτέ εντός της προθεσμίας.

4. [...]

5. [...]

6. Άλλως, η αναστολή και η διακοπή της παραγραφής ρυθμίζονται από το εθνικό δίκαιο.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ

Άρθρο 61

Κατανομή του κομίστρου

1. Κάθε μεταφορέας πρέπει να καταβάλει στους ενδιαφερόμενους μεταφορείς το μερίδιο που τους ανήκει επί του κομίστρου που εισέπραξε ή που θα έπρεπε να είχε εισπράξει. Οι τρόποι καταβολής καθορίζονται με συμφωνία ανάμεσα στους μεταφορείς.
2. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 6, της παραγράφου 3 του άρθρου 16 και του άρθρου 25 εφαρμόζονται και στις σχέσεις ανάμεσα στους διαδοχικούς μεταφορείς.

Άρθρο 62

Δικαίωμα αναγωγής

1. Ο μεταφορέας που κατέβαλε αποζημίωση δυνάμει των παρόντων Ενιαίων Νομικών Κανόνων έχει δικαίωμα αναγωγής κατά των μεταφορέων που συμμετείχαν στη μεταφορά σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις:
  - α) ο μεταφορέας που προκάλεσε τη ζημία είναι ο μόνος υπεύθυνος·
  - β) όταν η ζημία προκλήθηκε από πολλούς μεταφορείς, καθένας από αυτούς έχει ευθύνη για τη ζημία που προκάλεσε. Εάν η διάκριση είναι αδύνατη, η αποζημίωση κατανέμεται μεταξύ τους σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου γ) της παρούσης παραγράφου·
  - γ) εάν δεν μπορεί να αποδειχτεί ποιος από τους μεταφορείς προκάλεσε τη ζημία, η αποζημίωση κατανέμεται μεταξύ όλων των μεταφορέων που συμμετείχαν στη μεταφορά, με εξαίρεση αυτούς τους οποίους αποδεικνύουν ότι η ζημία δεν προκλήθηκε από αυτούς. Η κατανομή πραγματοποιείται κατ' αναλογία του μεριδίου του κομίστρου που αντιστοιχεί σε κάθε μεταφορέα.
2. Σε περίπτωση αφερεγγυότητας ενός από αυτούς τους μεταφορείς, το μερίδιο που τον βαρύνει και δεν το κατέβαλλε κατανέμεται μεταξύ όλων των άλλων μεταφορέων που συμμετείχαν στη μεταφορά, κατ' αναλογία του μεριδίου του κομίστρου που αντιστοιχεί σε καθέναν από αυτούς.

Άρθρο 63

Διαδικασία αναγωγής

1. Η καλή θεμελίωση της πληρωμής που πραγματοποιήθηκε από το μεταφορέα που άσκησε αναγωγή, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 62, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από το μεταφορέα κατά του οποίου ασκήθηκε η αναγωγή, όταν η αποζημίωση καθορίστηκε δικαστικώς και αυτός ο τελευταίος μεταφορέας, δεόντως κλητευθείς, είχε το δικαίωμα να παρέμβει στη διαδικασία. Ο δικαστής που επιλαμβάνεται της κύριας αγωγής, καθορίζει τις προθεσμίες για την επίδοση της κλήσης και για την παρέμβαση.
2. Ο μεταφορέας που ασκεί το δικαίωμα αναγωγής πρέπει να διατυπώσει το αίτημά του σε μία και την αυτή διαδικασία κατά όλων των μεταφορέων με τους οποίους δεν συμβιβάστηκε, με ποινή να χάσει την το δικαίωμα αναγωγής κατά αυτών που δεν θα είχε εγκαλέσει.
3. Ο δικαστής οφείλει να αποφανθεί με μία και την αυτή απόφαση για όλες τις αναγωγές των οποίων έχει επιληφθεί.
4. Ο μεταφορέας που επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα αναγωγής δύναται να προσφύγει στις δικαστικές αρχές του κράτους στην επικράτεια του οποίου ένας από τους μεταφορείς που συμμετείχαν στη μεταφορά έχει την κύρια έδρα του ή το υποκατάστημα ή την επιχείρηση που συνήψε τη σύμβαση μεταφοράς.
5. Όταν η αγωγή πρέπει να κατατεθεί κατά πολλών μεταφορέων, ο μεταφορέας που ασκεί το δικαίωμα αναγωγής μπορεί να επιλέξει μεταξύ των αρμοδίων δικαστηρίων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4, εκείνο ενώπιον του οποίου θα καταθέσει την προσφυγή του.
6. Η κατάθεση προσφυγής δεν μπορεί να συνδυάζεται στην ίδια διαδικασία με αίτημα αποζημίωσης που έχει ασκηθεί από το δικαιούχο του συμβολαίου μεταφοράς.

Άρθρο 64

Συμφωνίες στο θέμα των αναγωγών

Οι μεταφορείς είναι ελεύθεροι να συμφωνήσουν μεταξύ τους διατάξεις που παρεκκλίνουν από τις διατάξεις των άρθρων 61 και 62.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΩΛΗΤΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Μέρος Ι: Πληροφορίες προ του ταξιδιού

- Γενικοί όροι που ισχύουν στο πλαίσιο της σύμβασης
- Ωράριο και όροι του χρονικά συντομότερου ταξιδιού
- Ωράριο και όροι της χαμηλότερης χρέωσης
- Προσπελασιμότητα, όροι πρόσβασης και ύπαρξη επί της αμαξοστοιχίας διευκολύνσεων για άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 και των κανονισμών της Επιτροπής (ΕΕ) 454/2011 και 1300/2014
- **Διαθεσιμότητα και** όροι πρόσβασης ποδηλάτων
- Διαθεσιμότητα θέσεων [...] για επιβάτες πρώτης και δεύτερης θέσης καθώς και θέσεις σε άμαξες κλινοθέσεων και κλινάμαξες
- Κάθε δραστηριότητα που είναι δυνατόν να διακόψει ή να καθυστερήσει τις υπηρεσίες μεταφοράς
- Διαθεσιμότητα υπηρεσιών επί της αμαξοστοιχίας, **συμπεριλαμβανομένης της διαθεσιμότητας προσωπικού για την παροχή βοήθειας στους επιβάτες**
- **Πληροφορίες πριν από την αγορά για το αν το εισιτήριο ή τα εισιτήρια συνιστούν ενιαίο εισιτήριο**
- Διαδικασίες αναζήτησης απολεσθεισών αποσκευών
- Διαδικασίες υποβολής παραπόνων/καταγγελιών

Μέρος ΙΙ: Πληροφορίες στη διάρκεια του ταξιδιού

- Υπηρεσίες επί της αμαξοστοιχίας
- Επόμενος σταθμός
- Καθυστερήσεις
- Κύριες ανταποκρίσεις
- Θέματα ασφάλειας και προστασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πληροφορίες και εισιτήρια

Χρονική ακρίβεια εκτέλεσης των δρομολογίων, και γενικές αρχές για την αντιμετώπιση των ανωμαλιών

Ακυρώσεις δρομολογίων

Καθαριότητα του τροχαίου υλικού και των εγκαταστάσεων των σταθμών (ποιότητα του αέρα και έλεγχος της θερμοκρασίας στις άμαξες, καθαριότητα των εγκαταστάσεων υγιεινής κ.λπ.)

Έρευνα του βαθμού ικανοποίησης των πελατών

Διαχείριση παραπόνων, επιστροφές ποσών και αποζημιώσεις για τη μη εκπλήρωση ποιοτικών προτύπων υπηρεσιών

Συνδρομή παρεχόμενη στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

[...]

[...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007	Παρών κανονισμός
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 1 στοιχείο α)	Άρθρο 1 στοιχείο α)
Άρθρο 1 στοιχείο β)	Άρθρο 1 στοιχείο β)
----	Άρθρο 1 στοιχείο γ)
Άρθρο 1 στοιχείο γ)	Άρθρο 1 στοιχείο δ)
----	Άρθρο 1 στοιχείο ε)
Άρθρο 1 στοιχείο δ)	Άρθρο 1 στοιχείο στ)
Άρθρο 1 στοιχείο ε)	Άρθρο 1 στοιχείο ζ)
----	Άρθρο 1 στοιχεία η)
Άρθρο 1 στοιχείο στ)	Άρθρο 1 περίπτωση ι)
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 2 παράγραφος 1	Άρθρο 2 παράγραφος 1
Άρθρο 2 παράγραφος 2	----
Άρθρο 2 παράγραφος 3	----
Άρθρο 2 παράγραφος 4	----

Άρθρο 2 παράγραφος 5	----
Άρθρο 2 παράγραφος 6	----
Άρθρο 2 παράγραφος 7	----
----	Άρθρο 2 παράγραφος 2
----	Άρθρο 2 παράγραφος 3
Άρθρο 3	Άρθρο 3
Άρθρο 3 παράγραφος 1	Άρθρο 3 παράγραφος 1
Άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3	----
Άρθρο 3 παράγραφος 4	Άρθρο 3 παράγραφος 2
Άρθρο 3 παράγραφος 5	Άρθρο 3 παράγραφος 3
Άρθρο 3 παράγραφος 6	Άρθρο 3 παράγραφος 4
Άρθρο 3 παράγραφος 7	Άρθρο 3 παράγραφος 5
Άρθρο 3 παράγραφος 8	Άρθρο 3 παράγραφος 6
Άρθρο 3 παράγραφος 9	Άρθρο 3 παράγραφος 7
Άρθρο 3 παράγραφος 10	Άρθρο 3 παράγραφος 8
----	Άρθρο 3 παράγραφος 9
----	Άρθρο 3 παράγραφος 10
Άρθρο 3 παράγραφος 11	Άρθρο 3 παράγραφος 11
----	Άρθρο 3 παράγραφος 12

Άρθρο 3 παράγραφος 12	Άρθρο 3 παράγραφος 13
Άρθρο 3 παράγραφος 13	Άρθρο 3 παράγραφος 14
Άρθρο 3 παράγραφος 14	----
Άρθρο 3 παράγραφος 15	Άρθρο 3 παράγραφος 16
Άρθρο 3 παράγραφος 16	Άρθρο 3 παράγραφος 17
Άρθρο 3 παράγραφος 17	Άρθρο 3 παράγραφος 18
----	Άρθρο 3 παράγραφος 19
Άρθρο 4	Άρθρο 4
----	Άρθρο 5
Άρθρο 5	Άρθρο 6
Άρθρο 6	Άρθρο 7
Άρθρο 7	Άρθρο 8
Άρθρο 8	Άρθρο 9
----	Άρθρο 9 παράγραφος 4
Άρθρο 9	Άρθρο 10
Άρθρο 9 παράγραφος 3	----
----	Άρθρο 10 παράγραφοι 5 και 6
Άρθρο 10	----
Άρθρο 11	Άρθρο 11

Άρθρο 12	Άρθρο 12
Άρθρο 12 παράγραφος 2	----
Άρθρο 13	Άρθρο 13
Άρθρο 14	Άρθρο 14
Άρθρο 15	Άρθρο 15
Άρθρο 16	Άρθρο 16
----	Άρθρο 16 παράγραφοι 2 και 3
Άρθρο 17	Άρθρο 17
----	Άρθρο 17 παράγραφος 8
Άρθρο 18	Άρθρο 18
----	Άρθρο 18 παράγραφος 6
----	Άρθρο 19
Άρθρο 19	Άρθρο 20
Άρθρο 20	Άρθρο 21
Άρθρο 21 παράγραφος 1	----
Άρθρο 21 παράγραφος 2	Άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 23 παράγραφος 2
Άρθρο 22	Άρθρο 22
Άρθρο 22 παράγραφος 2	----
----	Άρθρο 22 παράγραφος 4

Άρθρο 23	Άρθρο 23
----	Άρθρο 23 παράγραφος 4
Άρθρο 24	Άρθρο 24
Άρθρο 25	Άρθρο 25 παράγραφοι 1, 2 και 3
----	Άρθρο 26
Άρθρο 26	Άρθρο 27
Άρθρο 27	Άρθρο 28
----	Άρθρο 28 παράγραφος 3
Άρθρο 27 παράγραφος 3	Άρθρο 28 παράγραφος 4
Άρθρο 28	Άρθρο 29
Άρθρο 29	Άρθρο 30
Άρθρο 30	Άρθρο 31
----	Άρθρα 32 και 33
Άρθρο 31	Άρθρο 34
----	Άρθρο 34 παράγραφοι 1 και 3
Άρθρο 32	Άρθρο 35
Άρθρο 33	----
Άρθρο 34	Άρθρο 36

Άρθρο 35	----
----	Άρθρο 37
Άρθρο 36	Άρθρο 38
----	Άρθρο 39
Άρθρο 37	Άρθρο 40
Παράρτημα Ι	Παράρτημα Ι
Παράρτημα ΙΙ	Παράρτημα ΙΙ
Παράρτημα ΙΙΙ	Παράρτημα ΙΙΙ
----	Παρατήματα ΙV και V